SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățământului și Uniunea Sindicatelor din Învățământ, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII) Nr. 318 (1 404)
Sîmbătă, 17 decembrie 1988

8 pagini — 2,50 lei

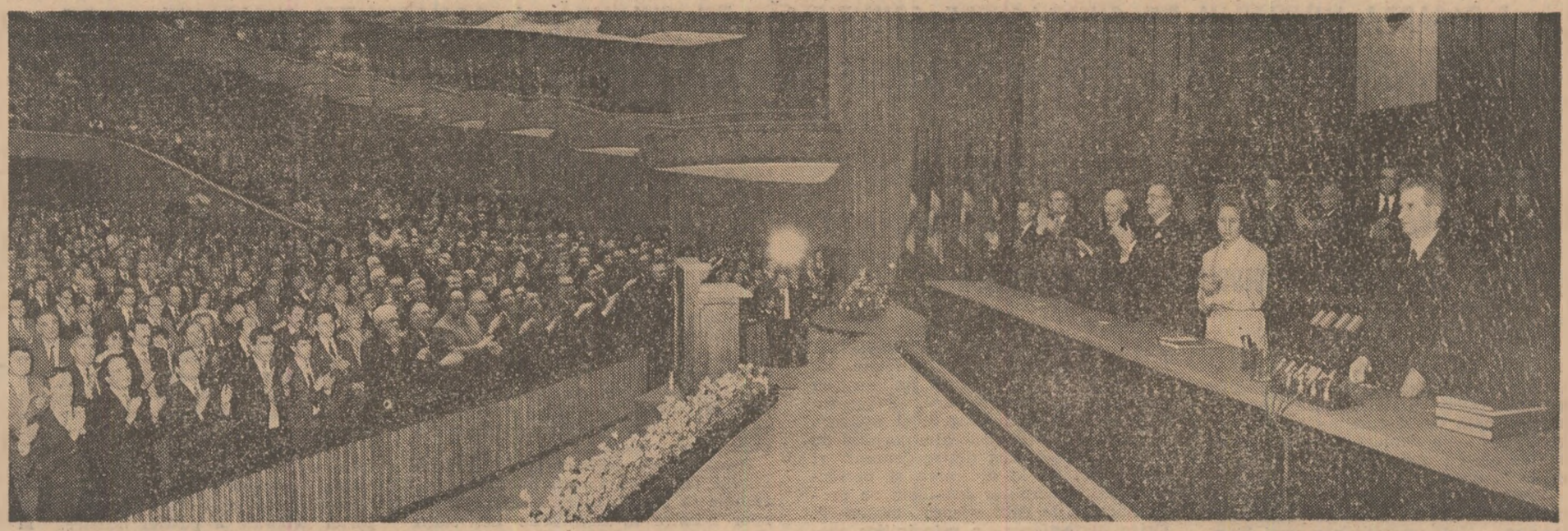

ȘEDINȚA COMUNĂ A PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN, A ORGANISMELOR DEMOCRATICE ȘI ORGANIZAȚIILOR DE MASĂ ȘI OBȘTEȘTI

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la

STADIUL ACTUAL AL SOCIETĂȚII SOCIALISTE ROMÂNEȘTI ȘI PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII SALE VIITOARE, PERFECȚIONAREA CONDUCERII ECONOMICO-SOCIALE, DEZVOLTAREA DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI-REVOLUȚIONARE; ROLUL STATULUI ȘI AL ORGANISMELOR DEMOCRATICE. CREȘTEREA ROLULUI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ, POLITICO-EDUCATIVĂ, RIDICAREA NIVELULUI DE CUNOAȘTERE ȘTIINȚIFICĂ, DE CULTURĂ, A CONȘTIINȚEI REVOLUȚIONARE. RAPORTUL DE FORȚE ȘI CARACTERISTICILE FUNDAMENTALE ALE SITUAȚIEI INTERNAȚIONALE

— EXTRAS —

ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ, POLITICO-EDUCATIVĂ, DE FORMARE A OMULUI NOU, CU O ÎNALTĂ CONȘTIINȚĂ REVOLUȚIONARĂ, SOCIALISTĂ — OBIECTIV DE IMPORTANȚĂ DEOSEBITĂ ÎN ACTUALA ETAPĂ

Activitatea ideologică, politico-educativă, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistă constituie una din problemele de importanță deosebită în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste.

Am obținut mari realizări prin însăși generalizarea învățământului de 10 ani și trecerea, în următorii ani, la învățământul de 12 ani. Puternica dezvoltare a învățământului superior, diferitele forme de calificare și ridicare a cunoștințelor tehnico-științifice, învățământul de partid, inclusiv învățământul politic de masă — care cuprinde milioane de membri de partid și nemembri de partid — au avut și au un mare rol în întreaga activitate de ridicare a cunoștințelor, a nivelului general de cunoaștere al activiștilor și tuturor oamenilor muncii.

Cu toate acestea, așa cum am arătat în Tezele din aprilie, s-a produs o anumită rămînere în urmă a nivelului general, ideologic, politico-educativ, față de dezvoltarea forțelor și relațiilor de producție, a societății noastre socialiste, în ansamblu.

Dacă în primii ani ai construcției socialiste, activitatea politico-educativă, de propagandă a avut un rol foarte însemnat în mobilizarea maselor populare, a întregului popor pentru învingerea greutăților și asigurarea mersului înainte al țării, treptat, această activitate a slăbit într-o anumită măsură.

Au fost concentrate eforturile în înfăptuirea programelor de dezvoltare a forțelor de producție, a științei, a tehnicii, de dezvoltare generală a patriei și, într-o anumită măsură, a început să fie subapreciată activitatea politico-educativă de ridicare a conștiinței revoluționare a comuniștilor, a membrilor organizațiilor de masă și obștești, a maselor populare în general.

Deși încă de la Congresul al IX-lea, în raportul prezentat, s-a subliniat necesitatea intensificării activității ideologice, pentru a înțelege mai bine marile transformări ce au loc, schimbările din societate, pentru stabilirea obiectivelor și elaborarea politicii partidului nostru în raport de aceste realități, pe parcurs nu putem spune că s-a făcut totul în această privință. S-a creat o anumită concepție greșită după care, avînd în vedere că am obținut realizări remarcabile, nu ar mai trebui să desfășurăm o largă propagandă și activitate politico-ideologică.

Programul ideologic al partidului, din 1982, a atras atenția asupra unor probleme ideologice, teoretice, asupra unor probleme deosebite pentru activitatea noastră educativă. Această necesitate nu a fost însă bine înțeleasă și nu s-a acționat, cu toată hotărîrea, în spiritul tezelor istorice și al orientărilor generale pentru activitatea partidului în noua etapă de dezvoltare a societății noastre.

Avem rezultate bune în activitatea literară, artistică, în arta plastică, în muzică, teatru, în toate sectoarele muncii politico-educative și culturale. Cu toate acestea, nu putem fi pe deplin mulțumiți cu nivelul general al operelor și lucrărilor realizate în diferite sectoare ale activității cultural-artistice.

Mă refer succint la toate acestea, pentru a atrage atenția asupra necesității de a lichida rapid minusurile, anumite rămîneri în urmă și de a ridica nivelul activității ideologice, politico-educative în toate sectoarele, în concordanță cu cerințele noii etape în care se găsește România.

În țara noastră, în țările socialiste, în întreaga lume s-au produs mari schimbări în raportul de forțe, în relațiile dintre clase și popoare. Uriașa dezvoltare a științei, a tehnicii, lărgirea orizontului de cunoștințe generale în toate domeniile pun la ordinea zilei analiza științifică a problemelor actuale și dezvoltarea, pe această bază, a principiilor socialismului științific, a concepției generale materialist-dialectice despre lume.

Nu se poate apela la citate și teze elaborate în altă etapă istorică. Legile obiective generale, principiile socialismului științific nu reprezintă o dogmă, ci o călăuză în dezvoltarea, în noile condiții, a teoriei revoluționare în strînsă legătură cu noua etapă, cu noile realități, păstrînd însă permanent concepția și spiritul revoluționar în întreaga activitate.

În activitatea noastră ideologică trebuie să dăm un răspuns clar problemelor esențiale ale socialismului, ale contradicțiilor dintre capitalism și socialism, ale contradicției dintre „lumea a treia" și țările capitaliste dezvoltate.

Să punem cu putere în evidență faptul că, deși capitalismul mai dispune de mari resurse și forțe, el s-a dovedit incapabil de a soluționa problemele fundamentale ale oamenilor, ale popoarelor, ale păcii.

Să nu uităm în nici o împrejurare că orînduirea capitalistă va trebui să facă loc noii orînduiri sociale socialiste. Aceasta reprezintă o lege a dezvoltării omenirii !

În același timp, trebuie să subliniem, cu toată puterea, că, într-o perioadă scurtă, socialismul — care s-a

(Continuare în pag. a 2-a)

EXPUNEREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

cu privire la

STADIUL ACTUAL AL SOCIETĂŢII SOCIALISTE ROMÂNEŞTI ŞI PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII SALE VIITOARE, PERFECŢIONAREA CONDUCERII ECONOMICO-SOCIALE, DEZVOLTAREA DEMOCRAŢIEI MUNCITOREŞTI-REVOLUŢIONARE; ROLUL STATULUI ŞI AL ORGANISMELOR DEMOCRATICE. CREŞTEREA ROLULUI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ŞI ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ, POLITICO-EDUCATIVĂ, RIDICAREA NIVELULUI DE CUNOAŞTERE ŞTIINŢIFICĂ, DE CULTURĂ, A CONŞTIINŢEI REVOLUŢIONARE. RAPORTUL DE FORŢE ŞI CARACTERISTICILE FUNDAMENTALE ALE SITUAŢIEI INTERNAŢIONALE

— extras —

ACTIVITATEA IDEOLOGICĂ, POLITICO-EDUCATIVĂ, DE FORMARE A OMULUI NOU, CU O ÎNALTĂ CONŞTIINŢĂ REVOLUŢIONARĂ, SOCIALISTĂ — OBIECTIV DE IMPORTANŢĂ DEOSEBITĂ ÎN ACTUALA ETAPĂ

(Urmare din pag. 1)

realizat în condiţii diferite de la o ţară la alta, ţinînd seama de nivelul în general redus de dezvoltare economico-socială de la care au pornit aceste ţări — a demonstrat forţa, vitalitatea sa, cu toate lipsurile şi greşelile care au avut loc în diferite ţări.

Viaţa, realitatea au demonstrat că socialismul a soluţionat şi poate soluţiona — într-un mod nou, mai bine, problemele vitale, de muncă şi viaţă ale maselor populare, ale popoarelor, ale asigurării păcii în lume.

Pe această bază, pornind de la întreaga istorie a dezvoltării societăţii omeneşti, să punem cu putere în evidenţă faptul că trecerea omenirii spre socialism, reprezintă singura cale pentru soluţionarea problemelor complexe ale lumii contemporane, pentru progresul social, pentru bunăstarea popoarelor, pentru o politică de pace, de colaborare egală între toate naţiunile lumii !

Este necesar să se sublinieze, totodată, că trecerea pe calea socialistă, într-o ţară sau alta, trebuie să se realizeze corespunzător nivelului de dezvoltare şi condiţiilor din fiecare ţară, că nu există şi nu poate exista un anumit „model" în această privinţă, că există principii, legităţi general valabile, de care trebuie să se ţină însă neapărat seama, că socialismul nu poate fi decît rezultatul luptei clasei muncitoare, al forţelor revoluţionare, progresiste, al fiecărui popor, şi că nu poate fi impus din afară, aşa cum trebuie să subliniem, totodată, că nu este posibil să fie oprit, pe calea contrarevoluţiei. Nimeni nu poate împiedica mersul victorios înainte al popoarelor spre societatea fără clase, spre socialism, spre comunism !

Nimeni nu poate opri în loc istoria, înaintarea fermă a omenirii pe calea progresului, a făuririi unei lumi mai drepte şi mai bune, în care fiecare popor să se dezvolte în mod liber şi independent, aşa cum doreşte, fără nici un amestec din afară !

Se impune o analiză temeinică cu privire la acţiunea legilor obiective în dezvoltarea generală şi în condiţiile concrete ale construcţiei socialiste, ale realităţilor dintr-o ţară sau alta. În acest cadru, trebuie să subliniem cu toată tăria că nu este posibil să lăsăm dezvoltarea socialistă la voia întîmplării, că perfecţionarea construcţiei socialiste, aplicarea legilor obiective, a principiilor autogestiunii, autoconducerii, autofinanţării trebuie să ducă nu la slăbirea sau diminuarea rolului proprietăţii întregului popor şi cooperatiste, ci la întărirea rolului acestora.

Se impune să analizăm temeinic problemele cointeresării materiale, împletirii juste a intereselor generale cu interesele particulare, pornind de la necesitatea asigurării dezvoltării generale a societăţii — premisă hotărîtoare pentru ridicarea nivelului de trai, pentru ca interesele fiecărui om al muncii, ale fiecărui cetăţean să poată fi satisfăcute în strînsă legătură cu dezvoltarea generală.

Este, de asemenea, necesar să subliniem cu putere faptul că socialismul se construieşte în condiţii diferite de la o ţară la alta, în conformitate cu realităţile din fiecare ţară, că aceasta impune o bună înţelegere şi aplicare în viaţă a legilor generale, pornind de la relaţia dialectică dintre general şi particular, de la aplicarea şi perfecţionarea principiilor socialiste de proprietate şi de cointeresare materială. Orice perfecţionare a principiilor economice, a conducerii economico-sociale trebuie să asigure dezvoltarea pe baze socialiste a societăţii, să nu deschidă în nici un fel calea spre forme capitaliste, care nu pot decît să afecteze grav dezvoltarea viitoare, construcţia socialismului, bunăstarea popoarelor şi independenţa lor.

Sînt multe probleme teoretice asupra cărora cadrele noastre de partid şi de stat, cele din domeniul activităţii ideologice, al ştiinţelor sociale, cadrele de bază ale partidului şi întregul nostru partid trebuie să se concentreze şi să se angajeze cu toate forţele în studierea şi înţelegerea lor justă, în dezvoltarea, în noile condiţii, a teoriei şi practicii construcţiei socialiste.

Cu cît nivelul ideologic-teoretic va fi mai ridicat, cu cît vor fi mai bine înţelese schimbările din societate şi lume, cu atît mai mult se vor dezvolta concepţia şi spiritul revoluţionar de acţiune, activitatea organizatorică, practică, în realizarea politicii generale.

Să facem astfel încît, într-o perioadă scurtă, activitatea teoretică, ideologică să se transforme într-o puternică forţă care să lumineze, asemenea soarelui strălucitor, calea spre comunism, spre o lume în care oamenii vor fi pe deplin stăpîni pe destinele lor !

Este necesar să intensificăm activitatea politică, educativă, culturală, de ridicare a conştiinţei revoluţionare a tuturor oamenilor muncii, să punem în evidenţă noile şi noile cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane în general, pornind de la concepţia ştiinţifică despre lume şi viaţă — materialismul dialectic şi istoric. Să perfecţionăm activitatea învăţămîntului atît din punctul de vedere al cunoştinţelor generale, tehnico-ştiinţifice, cît şi al concepţiei revoluţionare despre lume şi viaţă !

Trăim într-o epocă de uriaşe cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii în toate domeniile de activitate, ale cunoaşterii umane, în general. Trebuie să înţelegem bine că numai în măsura în care vom înarma tineretul, oamenii muncii, întregul nostru popor cu aceste noi şi noi cuceriri ale ştiinţei şi cunoaşterii umane, vom ridica nivelul general de pregătire al constructorilor socialismului din ţara noastră. Avem o puternică bază materială, ştiinţifică şi mai presus de toate, ne călăuzim, în întreaga activitate, de concepţia ştiinţifică revoluţionară. Însăşi politica generală, tezele principiale ale partidului nostru constituie şi trebuie să reprezinte un puternic factor în întreaga activitate politico-educativă. În decursul istoriei poporului nostru, oamenii înaintaţi din rîndurile sale au adus o mare contribuţie la dezvoltarea ştiinţei şi tehnicii — au fost momente cînd s-au aflat în primele rînduri.

Acum, cînd trecem într-o etapă superioară de dezvoltare a societăţii noastre socialiste, trebuie să fim conştienţi că se impune ca o necesitate obiectivă să ridicăm nivelul general de cunoştinţe şi îndeosebi să asigurăm înarmarea întregului popor cu cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane în general. Numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii vom putea realiza o societate superioară din toate punctele de vedere !

Aşa cum am declarat la deschiderea anului de învăţămînt, la Timişoara, trebuie să punem în centrul preocupărilor noastre intensificarea activităţii de cercetare, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice, culturale, de înarmare a oamenilor muncii, a întregului popor cu un înalt nivel de cunoştinţe ştiinţifice, ideologice. Să devenim o puternică forţă a ştiinţei şi culturii, un popor care să acţioneze cu întreaga conştiinţă şi răspundere, în spirit revoluţionar, să asigure realizarea obiectivelor dezvoltării sale şi să-şi aducă, totodată, contribuţia la dezvoltarea generală a ştiinţei şi cunoaşterii universale.

În întreaga această activitate un rol important revine Festivalului naţional „Cîntarea României", care s-a transformat într-o puternică mişcare de creaţie ştiinţifică, tehnică, culturală, artistică de masă, a făcut ca zeci şi sute de mii de tineri de la oraşe şi sate să participe intens la această activitate de ridicare pe o treaptă superioară a nivelului de cultură generală.

Însăşi rezultatele acestei activităţi pun încă o dată în evidenţă rolul maselor, al poporului, ca adevărat făuritor al culturii, al întregii dezvoltări a patriei noastre. Să perfecţionăm şi să dăm noi dimensiuni activităţii creatoare a Festivalului naţional „Cîntarea României" ! În acest sens, trebuie să organizăm mai bine activitatea de creaţie tehnico-ştiinţifică şi în alte domenii, a teatrelor, a caselor de cultură, a cluburilor, căminelor culturale, a tuturor centrelor de educaţie şi cultură ale festivalului „Cîntarea României".

Creaţia literară, artistică trebuie să realizeze noi opere care să oglindească uriaşa muncă a poporului nostru. Avem nevoie de noi romane, noi piese de teatru, noi poezii în care eroii principali să fie muncitorii, ţăranii, intelectualii, cu preocupările lor, cu dorinţele lor de progres, de bunăstare, cu hotărîrea lor de a contribui la făurirea socialismului şi comunismului în România. Ce minunate sînt realizările constructorilor socialismului în toate domeniile ! Din aceste preocupări, în care sînt şi multe contradicţii şi în care sînt exprimate multe dorinţe, trebuie să se inspire scriitorii, creatorii patriei noastre. Izvorul nesecat de inspiraţie trebuie să-l constituie viaţa şi munca poporului nostru. Din acest izvor veşnic viu, nesecat să se inspire, adevăraţii creatori şi artişti, care, prin întreaga lor activitate, trebuie să servească poporul, construcţia socialismului, viitorul său luminos, comunismul !

Avem nevoie de noi cîntece revoluţionare, patriotice — care să se inspire din viaţa, din spiritul dintotdeauna melodios al poporului nostru —, de noi opere de artă plastică. În general, secţiunile de creaţie trebuie să se angajeze cu toate forţele în realizarea obiectivului de ridicare a nivelului general de cultură, de cunoaştere ştiinţifică al poporului nostru.

Avem nevoie de filme, de piese de teatru mai bune, cu spirit combativ, revoluţionar.

Întreaga activitate literar-artistică, sub orice formă, trebuie să pună în evidenţă forţa şi capacitatea creatoare ale poporului, să biciuiască stările de lucruri negative, lipsurile, dar să dea o perspectivă, încredere în forţele creatoare ale poporului, să contribuie la unirea eforturilor tuturor constructorilor socialismului, la întărirea unităţii poporului în jurul partidului, în cadrul Frontului Democraţiei şi Unităţii Socialiste, să contribuie la întărirea forţei generale a patriei noastre, la ridicarea României pe noi culmi de progres şi civilizaţie !

Presa, radioteleviziunea trebuie să-şi îndeplinească în mai bune condiţii rolul important în dezbaterea problemelor complexe ale dezvoltării societăţii noastre. Să se asigure dezbaterea critică şi autocritică a diferitelor probleme, să perfecţionăm dezbaterile şi cadrul democratic pentru adoptarea hotărîrilor.

În cadrul „Tribunei democraţiei" să se asigure ca oamenii muncii să-şi poată spune larg părerile asupra tuturor problemelor dezvoltării societăţii noastre ! Toate aceste mijloace trebuie să aibă un rol tot mai activ în lichidarea lipsurilor, în combaterea stărilor de lucruri negative şi în perfecţionarea întregii activităţi, în promovarea noului, ca una din cerinţele revoluţionare ale mersului înainte.

În general, în munca politico-educativă, de formare a conştiinţei revoluţionare, trebuie să se adopte o atitudine mai hotărîtă faţă de diferite manifestări sau rămăşiţe ale trecutului, să se combată concepţiile retrograde, naţionalismul, şovinismul, misticismul, obscurantismul, înapoierea în general, egoismul, lenea, inclusiv anumite manifestări de necinste, de însuşire, de furt — ca să mă exprim aşa — din avutul poporului, al cooperativelor sau din avutul personal.

Dezvoltarea spiritului de cinste, de omenie, de apărare a avutului general trebuie să constituie unul din obiectivele permanente ale activităţii politico-educative, de formare a conştiinţei revoluţionare a omului nou.

Trebuie să educăm copiii, tineretul patriei noastre în spiritul cinstei, omeniei, al respectului pentru proprietatea socialistă — a întregului popor sau cooperatistă — pentru avutul general !

Să combatem cu fermitate tot ce este străin de concepţia noastră despre lume şi viaţă, de etica şi echitatea socialistă !

Chiar dacă asemenea manifestări sînt puţine, ele nu trebuie trecute cu vederea. Trebuie să acţionăm astfel încît ele să dispară cu desăvîrşire din societatea noastră.

În acelaşi timp, va trebui să educăm întregul popor şi, în primul rînd, tineretul, în spiritul patriotismului revoluţionar, al devotamentului faţă de patrie, faţă de popor, faţă de cauza partidului.

Totodată, să dezvoltăm spiritul de frăţie, de prietenie, de solidaritate militantă între toţi oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naţionalitate.

Totodată, să dezvoltăm puternic spi-

(Continuare în pag. a 3-a)

EXPUNEREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

(Urmare din pag. a 2-a)

ritul de prietenie şi solidaritate cu oamenii muncii, cu popoarele de pretutindeni, în lupta pentru pace, pentru dezarmare, pentru progres economic şi social, pentru relaţii de deplină egalitate între naţiuni, pentru o lume mai dreaptă şi mai bună.

Să facem în aşa fel încît, în cel mai scurt timp, activitatea ideologică, teoretică, politico-educativă, de formare a omului nou, să devină o forţă mai puternică, să aibă un rol mai important în întreaga operă de construcţie a noii orînduiri sociale.

Să acţionăm în toate împrejurările ca adevăraţi revoluţionari, să facem ca întregul partid, toate organizaţiile de masă şi obşteşti să acţioneze în spiritul răspunderii revoluţionare faţă de interesele generale, faţă de cauza socialismului şi comunismului în România !

În acelaşi timp, trebuie să acţionăm cu mai multă hotărîre în vederea îmbunătăţirii activităţii sindicatelor, a Uniunii Tineretului Comunist, a organizaţiilor de femei, organizaţiilor de pionieri şi şoimi ai patriei, a tuturor celorlalte organizaţii de masă şi obşteşti.

Să îmbunătăţim şi să perfecţionăm activitatea Organizaţiei Democraţiei şi Unităţii Socialiste, care cuprinde în rîndurile sale peste 4 milioane de oameni ai muncii, care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român, dar care acţionează în cadrul acestei organizaţii în strînsă colaborare cu organizaţiile de partid, sub conducerea partidului, reprezentînd o forţă importantă în întreaga viaţă economico-socială a ţării.

În sindicate, în organizaţiile de tineret, în Organizaţia Democraţiei şi Unităţii Socialiste, în celelalte organizaţii de masă sînt cuprinşi, practic, toţi oamenii muncii, toate categoriile sociale. Dacă adăugăm la acestea organizaţia de pionieri şi şoimii patriei, atunci putem afirma că, practic, aproape întreaga naţiune este cuprinsă, într-o formă sau alta, într-o organizaţie, care acţionează în direcţia înfăptuirii obiectivelor strategice de dezvoltare a patriei noastre.

Toate acestea sînt unite în Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste care, practic, reprezintă forţa socială şi politică ce uneşte toate forţele politice, toate categoriile sociale, pe toţi cetăţenii patriei noastre, fără nici o deosebire, într-un larg front al muncii creatoare, pentru socialism, pentru bunăstarea şi fericirea poporului, pentru măreţia şi ridicarea continuă, la un nou nivel de civilizaţie a României.

Întărirea continuă a unităţii întregului popor asigură participarea tuturor forţelor sociale şi politice în marele front democratic, la elaborarea şi înfăptuirea politicii interne şi externe a partidului, reprezintă garanţia supremă a înaintării patriei noastre pe calea socialismului şi comunismului, de întărire continuă a independenţei şi suveranităţii României !

PLENARA CONSILIULUI NAŢIONAL AL ŞTIINŢEI ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUI

Sub preşedinţia tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceaşescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim vicepriministru al guvernului, preşedintele Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, marţi, 29 noiembrie a.c., a avut loc, în Capitală, plenara Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului.

La lucrări au luat parte miniştri, membri ai conducerilor Academiei Republicii Socialiste România, ai academiilor de ştiinţe, institutelor centrale, unităţilor de cercetare ştiinţifică, ingineriei tehnologice şi de proiectare, institutelor de învăţămînt superior, oameni de ştiinţă, cercetători, profesori universitari, alte cadre didactice, secretari ai comitetelor judeţene de partid cu probleme economice şi de propagandă, secretari ai comitetelor de partid din unităţi de cercetare şi de învăţămînt, specialişti din centrale şi întreprinderi industriale, reprezentanţi ai unor instituţii centrale, organizaţii de masă şi obşteşti.

În lumina ideilor, tezelor şi orientărilor tovarăşului Nicolae Ceaşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, plenara a analizat, într-un spirit de profundă exigenţă şi înaltă responsabilitate, modul în care se realizează hotărîrile Congresului al XIII-lea şi Conferinţei Naţionale ale partidului în domeniul ştiinţei şi învăţămîntului, activitatea depusă pentru îndeplinirea prevederilor planului de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi introducere a progresului tehnic pe anul 1988 şi ale planului de asigurare a forţei de muncă, dezvoltarea învăţămîntului, şi perfecţionarea pregătirii cadrelor şi a dezbătut pe larg sarcinile ce revin acestor importante sectoare în cadrul planului pe 1989.

În cadrul dezbaterilor asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi au luat cuvîntul tovarăşii : Aurel Sandu, Ioan Iovit Popescu, Mircea Drăgulin, Coleta De Sabata, Maria Ionescu, Viorel Barbu, Corneliu Rizescu, Marin Ivaşcu, Poliana Cristescu, Radu Voinea, Doina Ivan, Octavian Juncu, Nicolae Andreescu, Filofteia Negruţiu, Iulia Petrescu, Cristian Hera, Domnica Alexandrescu, Lorica Gavriliţă, Matei Ani, Iulian Mateescu, Ion Dodu Bălan, Dumitru Goidea.

Participanţii la dezbateri au dat o înaltă apreciere magistralei expuneri prezentate de tovarăşul Nicolae Ceaşescu în deschiderea şedinţei comune a plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti — document de cea mai mare însemnătate pentru întreaga construcţie socialistă din patria noastră, care deschide noi orizonturi de progres şi civilizaţie pentru societatea românească. .

Exprimînd cele mai alese sentimente de stimă, dragoste şi recunoştinţă faţă de secretarul general al partidului, preşedintele Republicii, făuritor al concepţiei revoluţionare privind transformarea ştiinţei şi învăţămîntului în factori fundamentali ai progresului economico-social în ţara noastră, participanţii au evidenţiat rolul esenţial şi contribuţia excepţională ale tovarăşului Nicolae Ceaşescu la elaborarea şi fundamentarea întregii politici interne şi externe a partidului şi statului nostru, la organizarea şi edificarea operei istorice de construire a socialismului şi comunismului în România.

În acelaşi timp, s-a dat expresie caldei preţuiri şi celor mai alese aprecieri faţă de activitatea neobosită, multilaterală a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceaşescu, eminent om politic, savant de largă recunoaştere internaţională, sub a cărei permanentă şi nemijlocită conducere, Consiliul Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, întregul front al cercetării ştiinţifice româneşti, specialiştii din învăţămînt şi producţie aduc o contribuţie remarcabilă la dezvoltarea economico-socială a patriei, la îmbogăţirea patrimoniului ştiinţific naţional, la ridicarea nivelului de pregătire şi cultură al întregului popor, la intensificarea colaborării şi cooperării tehnico-ştiinţifice internaţionale, a schimbului de valori materiale şi spirituale dintre România şi celelalte naţiuni ale lumii.

În raportul prezentat de tovarăşul Ion Ursu, prim-vicepreşedinte al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, şi în cadrul dezbaterilor, s-a subliniat că organizaţiile de partid, organele de conducere colectivă din aceste sectoare şi-au concentrat activitatea, potrivit indicaţiilor secretarului general al partidului, în direcţia integrării mai accentuate a cercetării ştiinţifice, învăţămîntului şi producţiei în efortul întregului popor de promovare a României în rîndul ţărilor cu o dezvoltare medie — obiectivul strategic al actualei etape de înfăptuire a măreţului Program al partidului. S-a relevat că pe această bază cercetarea ştiinţifică a adus o contribuţie însemnată la îndeplinirea prevederilor de plan, asigurînd soluţiile tehnice necesare introducerii în fabricaţie a unor produse şi tehnologii cu performanţe tehnico-economice superioare. În acelaşi timp, s-a acţionat pentru lărgirea bazei naţionale de materii prime şi materiale. S-a desfăşurat, totodată, o amplă activitate pentru realizarea programelor de organizare ştiinţifică şi modernizare a producţiei, acordîndu-se o deosebită atenţie ridicării nivelului tehnic şi calitativ al produselor, creşterii productivităţii muncii, diminuării consumurilor de materii prime, materiale, combustibil şi energie.

S-a relevat că, în concordanţă cu obiectivele noii revoluţii agrare, activitatea de cercetare şi inginerie tehnologică a dat un sprijin mai susţinut agriculturii şi zootehniei.

Participanţii la dezbateri au evidenţiat că, pe baza orientărilor şi cerinţelor formulate de secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, a continuat acţiunea de perfecţionare şi modernizare a conţinutului procesului instructiv-educativ pe toate treptele de pregătire a tineretului.

Subliniind succesele obţinute în domeniul cercetării ştiinţifice, dezvoltării tehnologice şi introducerii progresului tehnic, participanţii la dezbateri au scos în evidenţă că rezultatele obţinute nu se ridică în unele sectoare la nivelul dotării tehnico-materiale şi capacităţii reale a cadrelor de care beneficiază economia noastră naţională, al exigenţelor actualei etape de dezvoltare a ţării. Neîndeplinirea unor obiective din planul naţional unic de dezvoltare economico-socială pe anul 1988 este legată de neajunsurile manifestate în înfăptuirea sarcinilor cuprinse în programele de modernizare a produselor şi tehnologiilor.

În cadrul plenarei s-au făcut propuneri menite să conducă la îmbunătăţirea muncii de concepţie, accelerarea ciclului de cercetare-proiectare-producţie, folosirea mai eficientă a personalului şi a bazei materiale, perfecţionarea activităţii de informare şi documentare, stabilirea unei colaborări mai strînse între unităţile de cercetare-proiectare-învăţămînt şi cele de producţie.

În continuare, au fost adoptate în unanimitate proiectul Planului naţional unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1989 — din care fac parte integrantă şi programele de cercetare şi învăţămînt, precum şi celelalte documente aflate pe ordinea de zi a plenarei.

Plenara Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului a adoptat în unanimitate expunerea secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, la şedinţa comună din 28 noiembrie, ca program de muncă al Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului, al tuturor celor ce militează în aceste domenii pentru creşterea contribuţiei lor la înfăptuirea politicii partidului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintare a României spre comunism, în cadrul căreia un rol hotărîtor şi sarcini de cea mai mare răspundere revin ştiinţei şi învăţămîntului.

Luînd cuvîntul în încheierea dezbaterilor, **tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceaşescu** a spus :

„Plenara Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului a analizat — în lumina orientărilor şi cerinţelor formulate în expunerea secretarului general al partidului — activitatea desfăşurată pentru îndeplinirea planului de cercetare ştiinţifică, dezvoltare tehnologică şi introducere a progresului tehnic pe anul 1988, precum şi a planului de învăţămînt şi pregătire a forţei de muncă şi a dezbătut pe larg sarcinile şi răspunderile ce revin acestor importante sectoare în cadrul planului pe anul 1989.

Rapoartele prezentate şi luările de cuvînt au evidenţiat atît rezultatele obţinute, cît şi neajunsurile care s-au manifestat în această perioadă, precum şi măsurile ce se impun pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activităţii în aceste domenii.

Pornind de la cerinţele mari pe care partidul le pune în faţa cercetării şi învăţămîntului, trebuie să asigurăm o organizare exemplară a activităţii în aceste importante sectoare ale construcţiei socialiste, încît să obţinem rezultate cît mai bune în toate domeniile. Acum — aşa cum a reieşit şi din dezbaterile plenarei noastre — trebuie să concentrăm toate eforturile cercetării pentru încheierea, în bune condiţii, a planului de cercetare şi progres tehnic pe anul 1988, acordînd cea mai mare atenţie recuperării restanţelor, îndeosebi în ce priveşte asimilarea de maşini, utilaje şi noi materiale.

În acelaşi timp, se impune o temeinică pregătire a realizării planului pe 1989, ale cărui prevederi au fost dezbătute şi aprobate de plenara noastră, precum şi a programului de cercetare pe întregul cincinal.

În vederea realizării în bune condiţii a planului de cercetare pe anul viitor, trebuie să se asigure de pe acum concretizarea sarcinilor pe institute, laboratoare şi secţii şi constituirea colectivelor mixte de cercetare, învăţămînt şi producţie.

Astfel, printr-o utilizare mai bună a bazei materiale şi a cadrelor de cercetare, să se obţină o reducere însemnată a duratei lucrărilor, finalizarea şi introducerea lor mai rapidă în producţie.

Totodată, va trebui să organizăm mai temeinic activitatea de cercetare pe problemele prioritare ale viitorului cincinal în vederea creşterii contribuţiei ştiinţei la realizarea Programului partidului, la dezvoltarea generală a patriei noastre socialiste.

În centrul preocupărilor noastre trebuie să stea îndeplinirea integrală a programelor de organizare şi modernizare — factor hotărîtor în realizarea acţiunii de mare însemnătate pentru dezvoltarea intensivă a economiei naţionale, a tuturor sectoarelor de activitate.

Înfăptuirea programelor de organizare şi modernizare a producţiei trebuie să ducă la creşterea productivităţii muncii, la reducerea consumurilor materiale şi energetice, la ridicarea nivelului tehnic şi calitativ al tuturor produselor care să satisfacă cele mai exigente cerinţe din punctul de vedere al calităţii şi fiabilităţii. După cum a apreciat secretarul general al partidului, problema calităţii este problema fundamentală a economiei noastre în următoarea etapă — şi trebuie să se facă totul pentru deplina ei soluţionare.

De asemenea, cercetarea trebuie să se implice mult mai profund în reducerea consumurilor materiale şi energetice — atît prin fundamentarea temeinică a normelor, dar mai cu seamă prin participarea efectivă, în toate unităţile, la aplicarea măsurilor de încadrare în nivelurile de consum stabilite. Îndeosebi se impune să se acorde o atenţie sporită înfăptuirii programelor de înnoire şi modernizare a tehnologiilor mari consumatoare de materiale şi energie.

Intensificînd preocuparea pentru realizarea obiectivelor legate de lărgirea bazei de materii prime şi materiale, de valorificare a resurselor refolosibile, este necesar, totodată, să urmărim cu strictete asimilarea la termenele planificate, şi chiar în devans, a materialelor destinate reducerii importurilor şi creşterii exportului.

Este necesar, de asemenea, să se acorde o atenţie sporită utilizării raţionale a întregului personal de cercetare şi proiectare, gospodăririi judicioase a fondurilor materiale şi financiare, astfel încît criteriul eficienţei maxime să devină prioritar şi în această activitate.

În cadrul dezbaterilor plenarei, un loc important l-au ocupat problemele pregătirii forţei de muncă, ale învăţămîntului. Dispunem şi în acest domeniu de tot ce este necesar pentru realizarea obiectivelor stabilite şi va trebui să se facă, în continuare, totul pentru a asigura tinerilor, tuturor oamenilor muncii, o temeinică instruire, un nivel profesional şi cultural ridicat, astfel încît să poată acţiona, în toate domeniile, ca făuritori de nădejde ai socialismului şi comunismului în România. Învăţămîntul de toate gradele trebuie să-şi sporească şi mai mult contribuţia la pregătirea de muncitori şi specialişti cu un larg orizont de cunoştinţe ştiinţifice şi tehnice, să formeze şi să dezvolte la toţi tinerii dragostea faţă de patrie, partid şi popor, trăsăturile patriotismului şi umanismului socialist, un spirit de înaltă responsabilitate comunistă şi cetăţenească, de angajare activă, revoluţionară în muncă, în procesul de edificare a noii orînduiri.

În încheiere, doresc să-mi exprim convingerea că toţi cei ce muncesc în domeniul ştiinţei şi învăţămîntului vor depune toate eforturile pentru îndeplinirea exemplară a prevederilor planului pe anul în curs, pe anul 1989 şi pe întregul cincinal, în vederea creşterii permanente a contribuţiei acestor importante sectoare la dezvoltarea economico-socială a întregii ţări.

Întîmpinînd cel de-al XIV-lea Congres al partidului cu realizări tot mai însemnate în toate domeniile de activitate, răspundem astfel încrederii şi preţuirii pe care le acordă cercetării şi învăţămîntului partidul, întregul nostru popor !".

Cuvîntarea tovarăşei Elena Ceaşescu a fost urmărită cu deosebit interes şi multă atenţie de participanţii la plenară şi subliniată cu vii aplauze.

EXPUNEREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

Magistral document programatic pentru înaintarea României pe drumul socialismului şi comunismului

Sub semnul unităţii depline a întregii naţiuni în jurul partidului, al secretarului său general, al angajării patriotice pentru înfăptuirea grandioasei opere de edificare a socialismului şi comunismului în patria noastră, într-o atmosferă de profundă responsabilitate comunistă faţă de destinele României socialiste, în acest ultim pătrar al anului, bogat în evenimente cu semnificaţii majore, s-au desfăşurat lucrările comune ale Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, consiliilor şi birourilor executive ale organismelor democraţiei muncitoreşti-revoluţionare şi organizaţiilor de masă şi obşteşti, marcate în mod definitoriu de monumentala Expunere rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu.

Cadrele didactice şi tineretul studios, alături de întregul nostru popor, îşi manifestă deplina adeziune faţă de ideile, tezele şi orientările cuprinse în Expunerea secretarului general al partidului, document programatic fundamental de excepţională valoare teoretică şi practică, ce trasează cu fermitate, la nivelul cerinţelor şi exigenţelor actualei etape, direcţiile de înfăptuire în continuare a operei de ridicare a patriei noastre pe trepte tot mai înalte de progres şi civilizaţie. Magistrala Expunere a secretarului general al partidului stabileşte noile obiective strategice şi direcţiile concrete de acţiune privind continuitatea proceselor revoluţionare de dezvoltare economico-socială, în perioada următoare, precum şi măsurile politico-organizatorice menite să impulsioneze înaintarea fermă a României pe drumul socialismului şi comunismului.

Subliniind că dezbaterea, de către întregul popor, pe baza Tezelor din aprilie, a problemelor fundamentale ale întregii activităţi de partid şi de stat, ale construcţiei socialiste în ţara noastră constituie o expresie convingătoare a caracterului profund al democraţiei de partid, a democraţiei muncitoreşti revoluţionare, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a evidenţiat puternic faptul că întreaga noastră politică internă şi externă reprezintă voinţa şi năzuinţele poporului, de a-şi făuri, în mod liber şi conştient, propriul său destin de bunăstare şi fericire, destinul socialist şi comunist.

Promotorul acestui dialog democratic, cutezător, ştiinţific, profund patriotic, este tovarăşul Nicolae Ceauşescu, strălucit exemplu de conştiinţă revoluţionară, de muncă şi abnegaţie neobosite, de luptă neprecupeţită, ilustru conducător al partidului şi al ţării. De la înalta tribună a forumului democraţiei socialiste s-au reliefat, încă o dată, cu forţa de argumentare a faptelor, rolul hotărîtor al tovarăşului Nicolae Ceauşescu în conceperea şi conducerea procesului de dimensiune istorică al perfecţionării societăţii româneşti, contribuţia sa decisivă la elaborarea planurilor şi programelor de dezvoltare economică şi socială a ţării. Este grăitor şi plin de semnificaţii faptul că, prin luările de cuvînt, prin hotărîrea adoptată în unanimitate, s-a dat o puternică expresie profundelor sentimente de dragoste, preţuire şi recunoştinţă pe care întregul partid, toţi fiii ţării le nutresc faţă de ctitorul României socialiste moderne, pentru contribuţia determinantă pe care a adus-o şi o aduce la înfăptuirea strategiei partidului, a politicii sale generale, contribuţie care a stat şi stă la baza tuturor măreţelor noastre împliniri ale acestui glorios prezent şi care, pe drept cuvînt, poartă numele tovarăşului Nicolae Ceauşescu. Dînd o înaltă apreciere strălucitei expuneri a secretarului general al partidului, marele forum a hotărît, în unanimitate, ca tezele, ideile, orientările cuprinse în expunere să devină program de muncă şi acţiune revoluţionară al comuniştilor, al întregului popor, al organelor şi organizaţiilor de partid, de masă şi obşteşti, al organismelor democraţiei muncitoreşti revoluţionare, pentru mobilizarea tuturor oamenilor muncii şi unirea eforturilor lor creatoare la edificarea societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi înaintarea patriei noastre spre comunism. De asemenea, Plenara a hotărît ca acest document programatic să stea la baza întregii activităţi de pregătire şi desfăşurare a Congresului al XIV-lea al P.C.R., a noului plan cincinal 1991—1995 şi a programului de dezvoltare pînă în anul 2000 a României socialiste.

Expunerea prezentată de secretarul general al partidului cuprinde o amplă trecere în revistă a marilor momente din lupta poporului român pentru afirmarea voinţei proprii, pentru libertate socială şi naţională, pentru independenţă şi unitate. Marile momente ale istoriei noastre naţionale, cunoaşterea acestora, reprezintă, în concepţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu, un factor de mobilizare a conştiinţei întregului popor în vederea afirmării energice a idealurilor şi voinţei de progres multilateral, de angajare plenară în înfăptuirea măreţei opere de construcţie socialistă.

„Partidul, poporul nostru — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **preţuiesc şi vor preţui întotdeauna pe toţi aceia care, în momentele importante ale istoriei naţionale, ale luptei poporului, şi-au făcut datoria faţă de naţiunea noastră, faţă de patrie, faţă de cauza socialismului şi comunismului !".**

Este subliniat, în mod pregnant, rolul istoric al clasei muncitoare, al Partidului Comunist Român în lupta întregului popor pentru înfăptuirea idealurilor de dreptate socială şi libertate naţională, pentru făurirea statului naţional unitar, pentru edificarea pe pămîntul străbun a unei noi societăţi, societatea socialistă, care asigură împlinirea aspiraţiilor maselor, apărarea şi promovarea fermă, neabătută a intereselor noastre vitale, ca popor liber şi demn, stăpîn pe propriile sale destine. **„Cunoscînd care era situaţia ţării noastre în trecut** — subliniază tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **vom putea înţelege mai bine că numai socialismul a asigurat lichidarea dominaţiei străine imperialiste, a stării de înapoiere şi a realizat într-o perioadă istorică scurtă o puternică dezvoltare a forţelor de producţie, a tuturor sectoarelor economico-sociale, ridicarea generală a nivelului de civilizaţie al întregii naţiuni, progresul ştiinţei, învăţămîntului, culturii, creşterea continuă a bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor, transformarea României — în patru decenii — într-un puternic stat industrial agrar în plină dezvoltare, întărirea forţei materiale şi spirituale, a independenţei şi suveranităţii României".**

Complexele probleme care stau în faţa naţiunii noastre solicită cu deosebire o viziune nouă, profund ştiinţifică, asupra legăturii indisolubile dintre partid şi popor, dintre conducerea de către partid a întregii opere de construcţie socialistă şi participarea nemijlocită a poporului la guvernarea societăţii. **„În întreaga noastră activitate** — se subliniază în expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu — **am pornit de la teza ştiinţifică a construirii socialismului cu poporul şi pentru popor, de la faptul că tot ceea ce realizăm în societatea noastră trebuie să se realizeze cu oamenii, pentru oameni, să asigure ridicarea continuă a gradului de civilizaţie, a bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor".** În acest context se legitimează în mod obiectiv creşterea tot mai puternică a rolului conducător al partidului în toate sectoarele de activitate. Confirmat consecvent de practica social-istorică a înfăptuirii Revoluţiei de Eliberare Naţională şi Socială, Antifascistă şi Antiimperialistă, a revoluţiei socialiste şi a făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate, rolul Partidului Comunist Român de a fi cel mai autentic exponent al intereselor clasei muncitoare, ale întregului popor, este strălucit fundamentat prin concepţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu : **„Putem afirma cu îndreptăţită mîndrie** — se arată în expunere — **că partidul comuniştilor a demonstrat în întreaga sa activitate că reprezintă centrul vital de la care radiază lumină şi căldură dătătoare de viaţă, conştiinţa cea mai înaintată a poporului nostru".**

Rezultă cu claritate din Expunere că experienţa ţării noastre în edificarea noii orînduiri a pus în lumină însemnătatea decisivă a adevărului că revoluţia socialistă reprezintă un proces legic neîntrerupt, a cărui dialectică impune în mod obiectiv perfecţionarea neîncetată a întregii societăţi, cu participarea activă şi creatoare a poporului sub conducerea Partidului Comunist Român.

Coordonatele dezvoltării social-economice în noua etapă sînt abordate în strînsă corelaţie cu perfecţionarea sistemului de conducere şi planificare a dezvoltării economico-sociale, cu aplicarea fermă a principiilor mecanismului economico-financiar, a autoconducerii şi autogestiunii, cu înfăptuirea consecventă a programelor de dezvoltare intensivă, de organizare şi modernizare a industriei şi a celorlalte ramuri ale economiei naţionale, pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii.

Strălucita sinteză a profundelor transformări revoluţionare petrecute în societatea românească în anii socialismului, a principalelor etape ale procesului de edificare şi dezvoltare a noii orînduiri pe pămîntul patriei noastre, prezentată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, înfăţişează, cu înaltă şi legitimă mîndrie patriotică, grandioasele realizări în toate domeniile de activitate, îndeosebi în epoca istorică inaugurată de cel de-al IX-lea Congres, care au confirmat pe deplin justeţea concepţiei partidului nostru privind aplicarea legilor generale, a principiilor socialiste la realitatea şi condiţiile din România. Relevarea unor indicatori sinteţici constituie incontestabile dovezi ale forţei economice pe care patria noastră a dobîndit-o în numai patru decenii de dezvoltare socialistă liberă şi independentă, prin munca eroică a întregului popor muncitor, sub conducerea înţeleaptă şi clarvăzătoare a încercatului său partid comunist. Producţia industrială a crescut de 128 de ori faţă de anul 1945 (producţia de oţel — de circa 120 de ori, industria chimică — de peste 1 300 ori, construcţia de maşini — de peste 500 de ori), producţia agricolă a crescut de peste 9 ori, avuţia naţională acumulată este azi de 5 100 miliarde lei (din care fondurile fixe productive reprezintă circa 2 500 miliarde lei), venitul naţional a crescut de 36 ori, iar fondul de retribuţie generală de circa 75 de ori. 80% din aceste impresionante sporuri — elocvente pentru actualul stadiu de dezvoltare a patriei, pentru minunatele condiţii de muncă şi de viaţă de care beneficiază toţi cetăţenii patriei noastre — sînt rodul integral al celor peste 23 de ani ce s-au scurs de la istoricul Congres al IX-lea al partidului.

„Toate marile realizări din anii construcţiei socialiste, îndeosebi după Congresul al IX-lea — subliniază secretarul general al partidului — **s-au putut înfăptui datorită aplicării consecvente a legii obiective a acumulării, a reproducţiei lărgite şi dezvoltării. Pornind de la aceasta, în ultimii 23 de ani, am alocat, an de an, circa o treime din venitul naţional pentru fondul de dezvoltare şi două treimi pentru fondul de consum. Numai în acest fel am putut asigura realizarea programelor de dezvoltare a forţelor de producţie, a industriei, agriculturii, ştiinţei, învăţămîntului, culturii, vastul program, de construcţii de locuinţe şi social-culturale, care constituie baza dezvoltării societăţii şi a ridicării continue a nivelului de trai material şi spiritual al întregului popor".** Aceasta ilustrează încă o dată concepţia umanist revoluţionară a P.C.R. potrivit căreia în societatea noastră afirmarea personalităţii omului, creşterea nivelului vieţii sale materiale şi spirituale constituie ţelul suprem al edificării socialismului şi comunismului pe pămîntul patriei.

Măreţele realizări de după Congresul al IX-lea al partidului se asociază trainic, în ceea ce este mai semnificativ şi mai profund, cu înfăptuirea liniei strategice a partidului privind ridicarea nivelului de pregătire generală a maselor, de integrare în producţie, în întreaga activitate social-economică a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, domenii în care s-au obţinut succese cu adevărat remarcabile. O puternică dezvoltare a cunoscut în această perioadă învăţămîntul şi activitatea de cercetare ştiinţifică, care are un rol tot mai important în toate domeniile. S-a generalizat învăţămîntul de 10 ani, iar aproape 80% din tinerii urmează învăţămîntul de 12 ani. În acelaşi timp s-a desfăşurat o intensă activitate culturală de ridicare a nivelului general de cunoştinţe al oamenilor muncii, al întregului popor. În această privinţă participanţii la dezbateri şi-au exprimat stima şi respectul pentru contribuţia hotărîtoare pe care o aduce la înfăptuirea operei de construcţie a socialismului în România, la înflorirea culturii şi învăţămîntului nostru, la perfecţionarea procesului de făurire a valorilor materiale şi spirituale ale civilizaţiei socialiste tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu, eminent om politic, personalitate ştiinţifică proeminentă, de largă recunoaştere internaţională. În cuvîntul său, la dezbaterile din plenul înaltului forum, tovarăşa Elena Ceauşescu subliniază rolul şi importanţa ştiinţei, a cercetării ştiinţifice, în întreaga activitate de organizare şi dezvoltare socialistă a industriei, agriculturii şi a celorlalte sectoare de activitate, evidenţiind faptul că s-au creat noi şi noi institute şi sectoare de cercetare şi inginerie tehnologică în toate domeniile de activitate. Totodată, tovarăşa Elena Ceauşescu relevă faptul că înfăptuirea marilor obiective din toate domeniile, ridicarea calităţii, a nivelului tehnic, creşterea productivităţii muncii, perfecţionarea şi modernizarea producţiei, creşterea eficienţei economice şi a rentabilităţii nu se pot realiza decît cu oameni cu o înaltă pregătire de specialitate în toate domeniile. **„Absolvenţii şcolilor de toate gradele, ai învăţămîntului superior** — arată tovarăşa Elena Ceauşescu — **trebuie să aibă o temeinică pregătire profesională, tehnico-ştiinţifică, dar şi o bună pregătire politico-ideologică pentru a înţelege bine problemele complexe ale dezvoltării economico-sociale, marile schimbări care au loc în lume, pentru a acţiona, în orice împrejurări, ca adevăraţi revoluţionari".**

Înfăptuirea obiectivelor de dezvoltare multilaterală a patriei este posibilă numai cu oameni cu o înaltă pregătire profesională şi tehnică, capabili să soluţioneze cele mai complexe probleme. De aceea, secretarul general al partidului accentuează faptul că trebuie să acţionăm cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea programelor de perfecţionare a învăţămîntului, de ridicare a nivelului tehnic şi profesional al oamenilor muncii din toate domeniile. Nu întîmplător, un loc deosebit în Expunere îl ocupă activitatea ideologică, politico-educativă de formare a omului nou, cu o înaltă conştiinţă revoluţionară, socialistă. Este puternic reliefată necesitatea procesului de educaţie revoluţionară a maselor, de afirmare pe scară tot mai largă în viaţa societăţii a modelului comunist de muncă şi viaţă. Activitatea de formare şi maturizare a conştiinţei socialiste a maselor, de structurare a personalităţii omului nou, făuritor conştient şi devotat al celei mai drepte şi mai umane orînduiri, este una dintre problemele de importanţă majoră în actuala etapă de dezvoltare a societăţii noastre socialiste. Expunerea evidenţiază cu pregnanţă faptul că este necesară desfăşurarea unei ample activităţi politico-educative, ideologice, pentru formarea unor oameni înzestraţi cu înalt spirit revoluţionar, constructori conştienţi ai socialismului şi comunismului. **„Cu cît nivelul ideologic teoretic va fi mai ridicat** — arată tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **cu cît vor fi mai bine înţelese schimbările din societate şi lume, cu atît mai mult se vor dezvolta concepţia şi spiritul revoluţionar de acţiune, activitatea organizatorică, practică în realizarea politicii generale".**

În acelaşi sens este necesar să se intensifice activitatea de educaţie materialist-ştiinţifică, de formare a concepţiei ştiinţifice despre lume şi viaţă — materialismul dialectic şi istoric.

Expunerea rostită de la tribuna marelui forum cuprinde, totodată, o profundă analiză a situaţiei internaţionale actuale, a raportului de forţe şi a caracteristicilor fundamentale ale lumii contemporane şi insistă asupra necesităţii afirmării unei noi gîndiri, a unei politici noi în abordarea şi soluţionarea problemelor de mare complexitate cu care se confruntă astăzi omenirea. **„Trebuie să facem totul** — precizează, tovarăşul Nicolae Ceauşescu — **ca popoarele să intre în mileniul al treilea cu o perspectivă mai bună, în vederea lichidării depline a armelor nucleare, a dezarmării, în lichidarea subdezvoltării şi realizarea noii ordini economice, în stabilirea unor relaţii de colaborare, de deplină egalitate între toate naţiunile lumii".** Hotărîrea fermă a partidului şi statului nostru este de a participa activ, în continuare, la lupta pentru unitatea popoarelor, pentru dezarmare, pentru progres social şi pace, pentru o lume mai bună şi mai dreaptă.

Jalonînd noi direcţii de acţiune revoluţionară, care determină o decisivă cotitură în atingerea unor nivele calitative superioare ale dinamicii proceselor revoluţionare, recenta Plenară, prin cuvîntul autorizat al celui mai scump fiu al naţiunii noastre socialiste, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, deschide în faţa întregului popor un vast cîmp de acţiune creatoare care oferă tuturor oamenilor muncii noi şi uriaşe posibilităţi de afirmare a capacităţii de muncă, a iniţiativei şi inteligenţei, a patriotismului şi spiritului revoluţionar, pe drumul glorios al înfăptuirii măreţelor programe de dezvoltare economico-socială, pentru triumful deplin al cauzei socialismului şi comunismului pe pămîntul României.

OCTAVIAN BUZESCU

„Şedinţa comună a Plenarei Comitetului Central, a conducerilor organismelor democratice şi organizaţiilor de masă şi obşteşti, reprezintă un înalt forum al democraţiei muncitoreşti-revoluţionare, în care activul şi cadrele de bază ale partidului şi ale tuturor sectoarelor de activitate au dezbătut cele mai importante probleme ale construcţiei socialiste din patria noastră şi au adoptat, într-o deplină unanimitate, hotărîri privind perfecţionarea conducerii întregii activităţi, în vederea înfăptuirii neabătute a Programului partidului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare fermă a patriei noastre spre comunism!"

NICOLAE CEAUŞESCU

ÎN SPIRITUL EXIGENŢELOR FORMULATE DE SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI

Cadre cu o înaltă pregătire profesională şi tehnică

Aşa cum se subliniază în Expunerea tovarăşului Nicolae Ceaşescu, secretarul general al partidului, la Plenara C.C. al P.C.R. din 28—30 noiembrie a.c., — document programatic faţă de care ne-am manifestat cu toţii vibranta noastră adeziune — realizarea tuturor obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea pentru dezvoltarea economico-socială a ţării „este posibilă numai cu oameni cu o înaltă pregătire profesională şi tehnică, capabili să soluţioneze cele mai complexe probleme şi să asigure înaintarea fermă a patriei noastre spre cele mai înalte culmi de progres şi civilizaţie."

În concepţia Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, şcoala are menirea să asigure integral pregătirea forţei de muncă necesare pentru toate domeniile, la un înalt nivel calitativ şi de eficienţă. Aceasta solicită efortul continuu al tuturor cadrelor didactice, de a ţine seamă de schimbările care au loc în ştiinţă şi tehnică, de mutaţiile intervenite în profesiile pentru care şcoala îi pregăteşte pe tineri.

Concomitent, se impune o acţiune energică, a şcolilor şi întreprinderilor patronatoare, pentru modernizarea bazei materiale şi a activităţii din atelierele şcoală, precum şi pentru asigurarea accesului elevilor la noile maşini, utilaje, instalaţii şi tehnologii din întreprinderi — ele însele fiind angrenate în procesul de continuă modernizare al industriei [illegible]re.

Absolvenţii şcolilor de toate gradele, ai învăţămîntului superior — se arată în cuvîntul rostit la aceeaşi Plenară de tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceaşescu, preşedintele Consiliului Naţional al Ştiinţei şi Învăţămîntului — trebuie să aibă o temeinică pregătire profesională, tehnico-ştiinţifică, dar şi o bună pregătire politico-ideologică pentru a înţelege bine problemele complexe ale dezvoltării economico-sociale, marile schimbări care au loc în lume, pentru a acţiona, în orice împrejurări, ca adevăraţi revoluţionari".

În spiritul tezelor şi orientărilor marelui forum al comuniştilor şi al democraţiei muncitoreşti menţionez în primul rînd că, la nivelul învăţămîntului din Capitală, în prezent ne preocupă realizarea integrală a planului de şcolarizare, atît ca volum cît şi ca structură pe profiluri şi meserii, astfel încît la absolvirea liceului şi a şcolii profesionale toţi tinerii să poată fi repartizaţi în meseriile pentru care s-au pregătit. Colaborăm în acest scop cu Comisia teritorială de planificare şi cu Direcţia pentru Problemele de Muncă şi Ocrotiri Sociale ale Municipiului Bucureşti, dar şi cu întreprinderile, centralele industriale, compartimentele de personal-învăţămînt din ministerele şi celelalte organe centrale care au în subordine şcoli în Capitală.

Totodată, acţionăm pentru transpunerea în viaţă a programului de modernizare a atelierelor şi poligoanelor de instruire practică a elevilor, din licee şi şcoli profesionale, elaborat din iniţiativa şi cu sprijinul direct al Comitetului de Partid al Municipiului Bucureşti. În Capitală există o experienţă pozitivă din acest punct de vedere, care se cere extinsă şi generalizată în toate cele 86 licee şi 57 şcoli profesionale, pentru a nu crea decalaje între formarea profesională iniţială a elevilor şi cerinţele reale de locuri de muncă.

Mobilizaţi de îndemnurile partidului, ale secretarului său general, am asigurat şi vom asigura în continuare, în colaborare cu întreprinderile patronatoare, dotarea atelierelor şcoală cu noi maşini unelte, scule, dispozitive, verificatoare, aparatură de măsură şi control. Potrivit programului elaborat în comun cu conducerile şcolilor, în anul 1989 vom realiza dotarea integrală a atelierelor.

Putem spune, cu legitimă mîndrie, că în municipiul Bucureşti avem o bogată experienţă în privinţa dotării şcolilor, atelierelor, laboratoarelor, cu mijloace moderne care ne dau garanţia că vom putea asigura, în continuare, toate condiţiile de pregătire profesională şi tehnică la nivelul exigenţelor formulate în recenta Expunere a tovarăşului Nicolae Ceaşescu. Astfel, Întreprinderea Antreprize Construcţii din Prefabricate Beton — Bucureşti a realizat pentru Liceul Industrial de Construcţii Nr. 21, pe care îl patronează, un poligon-şcoală în care elevii, sub îndrumarea maiştrilor, confecţionează, în condiţii similare fluxului industrial, repere din planul de producţie al întreprinderii. Întreprinderea de Maşini Grele Bucureşti, după ce a reutilat aproape integral Liceul Industrial Nr. 1 pe care-l patronează, a dotat şi atelierele celuilalt liceu patronat, „Matei Basarab", cu 15 dispozitive de afişare numerică „Numerom 300". În cadrul Întreprinderii „Electroaparataj" s-au asigurat zece posturi de lucru pe maşini cu comandă program, pentru elevii clasei a XII-a şi ai Şcolii Profesionale patronate, precum şi accesul elevilor din profilul de chimie industrială la maşinile de prelucrare prin injecţie a polimerilor. Unităţile şcolare ale municipiului Bucureşti au fost dotate cu 244 aparate pentru informatică (calculatoare, monitoare, imprimante). A fost totodată pregătit un număr corespunzător de cadre didactice pentru utilizarea acestor aparate şi au fost elaborate un număr de 276 de programe ce se pot utiliza în scop didactic. Îmbinarea cerinţelor de moment ale producţiei întreprinderilor care au în subordine şcoli cu cele ale formării profesionale a viitorilor muncitori ne apare, pe baza analizei exemplelor de mai sus, relevantă pentru posibilităţile pe care le avem pentru a asigura o integrare cît mai rapidă şi deplină a tinerilor în producţie.

Între preocupările noastre actuale şi de viitor se înscriu şi perfecţionarea personalului didactic, a inginerilor şi maiştrilor-instructori, realizarea unui contact mai sistematic al tuturor profesorilor şi cadrelor de conducere din licee cu întreprinderile pentru care pregătesc forţa de muncă, preluarea mai operativă în practica şcolară a noilor cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, a noilor tehnologii, precum şi familiarizarea tuturor elevilor cu noul mecanism economico-financiar, pregătirea lor în domeniul organizării ştiinţifice a producţiei şi a muncii, autoconducerii şi autogestiunii. În sfîrşit, dar nu în ultimul rînd, ne străduim să determinăm în rîndul cadrelor didactice un curent de opinie favorabil promovării mai curajoase a metodelor de stimulare a creativităţii, a spiritului de inovare al elevilor, ca o premisă esenţială a pregătirii lor la nivelul cerut de conducerea partidului şi a statului.

Conf. dr. IOAN JINGA
inspector şcolar general al municipiului Bucureşti

Intensificarea activităţii de cercetare ştiinţifică

Asemenea tuturor colegilor mei, am ascultat şi studiat cu deosebit interes, cu o mare satisfacţie Expunerea tovarăşului Nicolae Ceaşescu, secretarul general al partidului, la şedinţa comună a Plenarei C.C. al P.C.R. şi a celorlalte organisme ale democraţiei muncitoreşti. Contribuţie de excepţională însemnătate la dezvoltarea şi îmbogăţirea teoriei şi practicii revoluţionare, acest document programatic constituie pentru noi toţi un însufleţitor program de muncă şi de acţiune.

Sînt multiple direcţiile în care cadrele didactice sînt chemate să-şi aducă propria lor contribuţie la măreaţa operă de făurire a socialismului şi comunismului în patria noastră. Amintind, în magistrala sa expunere, recomandările făcute la deschiderea anului de învăţămînt la Timişoara, tovarăşul Nicolae Ceaşescu sublinia, încă o dată, că „trebuie să punem în centrul preocupărilor noastre intensificarea activităţii de cercetare, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice, culturale, de înarmare a oamenilor muncii, a întregului popor cu un înalt nivel de cunoştinţe ştiinţifice ideologice".

Pornind de la această teză, aş vrea să mă opresc în cele ce urmează asupra sarcinilor care ne revin în domeniul contribuţiei noastre la dezvoltarea cercetării ştiinţifice. Consider că activitatea de cercetare ştiinţifică a cadrelor didactice de la nivelul învăţămîntului preuniversitar implică, în primul rînd, judicioasa înţelegere a dublului aspect al responsabilităţilor care ne revin în calitatea noastră de educatori. Sîntem solicitaţi să fim noi însine participanţi activi la opera de investigare ştiinţifică, să ne aducem contribuţia noastră personală la cucerirea a noi şi noi orizonturi ale cunoaşterii umane. Dar, în egală măsură, avem datoria să formăm şi să stimulăm la elevi spiritul de cercetare ştiinţifică, să le cultivăm pasiunea şi interesul pentru acest fascinant domeniu de activitate. Aceste două direcţii se împletesc în mod organic, pentru că, prin propria noastră muncă de cercetare, putem oferi elevilor modele demne de urmat, ca să nu mai spun că, nu o dată, îi putem antrena şi îi antrenăm direct, în calitate de colaboratori, la demersurile noastre de investigare ştiinţifică.

În substanţa sa, munca de cercetare ştiinţifică în şcoală are, după opinia mea, două categorii de obiective care, de asemenea, nu pot fi disociate de procesul instructiv-educativ: obiective pedagogice, legate de optimizarea metodelor şi procedeelor de învăţare şi obiective care privesc domeniile ştiinţifice specifice conţinuturilor diferitelor discipline de învăţămînt, cunoaşterea principiilor generale ale ştiinţelor şi aplicarea lor în domeniul activităţii tehnice şi sociale.

În ceea ce priveşte prima categorie, munca de cercetare didactică trebuie să tindă către evidenţierea acelor metode şi procedee care să asigure asimilarea de către elevi a celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii. Nu este necesar să aglomerăm memoria elevilor cu elemente şi date care nu au semnificaţii generale ci, dimpotrivă, să-i obişnuim cu folosirea unor tehnici de muncă intelectuală şi aplicativă, care să le permită să rezolve problemele într-o manieră creatoare proprie, independentă. Activităţile de învăţare trebuie corelate cu cele de cercetare şi producţie, astfel încît munca intelectuală şi practică să ocupe o parte cît mai însemnată din procesul instructiv-educativ. Cercetarea pedagogică în şcoală trebuie să furnizeze soluţii la multiplele probleme care frămîntă învăţămîntul.

În ceea ce priveşte cea de a doua categorie de obiective, cele privitoare la cercetarea din domeniul diferitelor discipline ştiinţifice de specialitate — profesor de matematică fiind — mă preocupă îndeosebi problemele interdisciplinarităţii, întrucît nici un domeniu al cercetărilor umane nu poate fi lipsit astăzi de crearea unui model matematic sau a unui raţionament cantitativ. În afara tradiţionalelor ştiinţe fizice şi tehnice, biologia, ştiinţele sociale, gestiunea, disciplinele lingvistice şi viaţa cotidiană sînt tot atîtea domenii care se află în interacţiune cu matematica. Asta nu înseamnă că matematica îşi anexează toate aceste domenii, ci doar că ele îşi găsesc aici numeroase posibilităţi utile de aplicare. Pentru introducerea unui stil de predare interdisciplinară este necesară educarea gîndirii elevilor prin dezvoltarea capacităţii de învăţare structural sistemice, ceea ce înseamnă ca ei să înţeleagă structura fundamentală a oricărui domeniu de cunoaştere. Aceasta presupune să nu i se ofere elevului un inventar de informaţii neorganizat şi neintegrat, aşa cum se întîmplă uneori, ci o imagine de ansamblu a arhitecturii respectivului domeniu, pentru a surprinde structura esenţială a acestuia. A învăţa structural înseamnă totodată a înlocui acumularea unor cantităţi mari de informaţie inutilă cu activităţi de explorare şi descoperire a unităţii dintre informaţie şi operaţie. Informaţia, ca purtătoare de semnificaţii, este organizată şi integrată în sisteme ierarhice deschise prin intervenţia operaţiilor de generalizare şi selecţie, de clasificare, de incluziune şi excluziune; operaţiile, la rîndul lor, nu pot fiinţa fără substanţa informaţională.

Conexiunea matematicii cu celelalte discipline se manifestă mai cu seamă în procesul construirii de modele. Atunci cînd matematicile sînt aplicate la o situaţie care aparţine altui domeniu se pot distinge etape caracteristice în proces. Ele constau în a admite că situaţia presupune să fie înţeleasă, a încerca să formulăm aceasta în termeni matematici, în a efectua o muncă matematică asupra modelului rezultat şi, în mod frecvent, a efectua calcule pentru a obţine o percepţie aprofundată a rezultatelor.

Am încercat să redau în cele de mai sus doar cîteva idei la care am reflectat în dorinţa de a răspunde cît mai bine sarcinilor de mare răspundere care ne revin din importantele documente ale marelui forum al comuniştilor, al democraţiei muncitoreşti revoluţionare.

Prof. dr. VASILE ŞTEFĂNESCU
director adjunct al Liceului Industrial „I. L. Caragiale" din Bucureşti

Program complex şi concret de perfecţionare

Model de analiză pătrunzătoare a fenomenelor vieţii economico-sociale, de abordare dialectică a diferitelor laturi ale dezvoltării sociale, tezele formulate de tovarăşul Nicolae Ceaşescu în Expunerea la recenta Plenară a Comitetului Central al partidului argumentează în chip strălucit concluzia că dezvoltarea socialistă nu se poate realiza fără implicarea activă a învăţămîntului, ştiinţei şi cercetării, că la baza devenirii României socialiste moderne, trebuie să stea cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane şi că, în această dezvoltare, forţa de muncă reprezintă factorul determinant, hotărîtor şi revoluţionar. De aici decurge şi marea răspundere pe care o au educaţia şi învăţămîntul în formarea şi perfecţionarea specialiştilor de mîine în toate domeniile activităţii economice şi sociale.

„Acum, cînd trecem într-o etapă superioară de dezvoltare a societăţii noastre socialiste, trebuie să fim conştienţi că se impune ca o necesitate obiectivă să ridicăm nivelul general de cunoştinţe şi, îndeosebi, să asigurăm înarmarea întregului popor cu cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane, în general. Numai pe baza celor mai înaintate cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii vom putea realiza o societate superioară din toate punctele de vedere" — sublinia tovarăşul Nicolae Ceaşescu în Expunerea la recenta Plenară.

Prezentîndu-se cu însemnate creşteri cantitative, transformări de conţinut şi evoluţii calitative, învăţămîntul din judeţul Mureş se racordează prompt şi plenar acestor cerinţe majore. Dezvoltîndu-se, etapă cu etapă, sub directa îndrumare a Comitetului Judeţean de Partid, înfăptuind indicaţiile Ministerului Educaţiei şi Învăţămîntului, strîns ancorat în complexul economico-social al judeţului, învăţămîntul mureşean a cunoscut în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, prefaceri radicale, atît în structură, cît şi în conţinut, devenind un adevărat izvor de cadre.

Zestrea materială a reţelei de învăţămînt preuniversitar este de natură să faciliteze organizarea procesului de învăţămînt în condiţii de eficienţă pedagogică ridicată, promovarea unui conţinut nou, modern în predarea-învăţarea disciplinelor fundamentale, a limbii române şi istoriei patriei, a disciplinelor tehnice de specialitate, în practica productivă.

Conştienţi că baza materială, dotările în sine nu sînt suficiente pentru a asigura trecerea la o nouă calitate, am acordat o atenţie deosebită mobilizării şi punerii în valoare a resurselor umane. Unităţile de învăţămînt sînt încadrate cu profesori şi specialişti cu înaltă conştiinţă de educatori comunişti, bine pregătiţi politic şi profesional, cu viu interes pentru ridicarea continuă a nivelului propriu de pregătire: peste 50 la sută din efectivul personalului didactic sînt membri de partid, 43 la sută deţin gradele didactice I şi II. Toate cadrele didactice iau parte activă la sistemul muncii de perfecţionare a pregătirii politice, de specialitate şi metodice.

În vederea înfăptuirii sarcinilor perfecţionării, în consens cu cerinţele actuale, Inspectoratul Şcolar a elaborat, într-o viziune sistemică, unitară, un program complex şi concret: au fost programate toate cadrele didactice din învăţămîntul preuniversitar pentru cursurile de perfecţionare în actualul cincinal. Activitatea de ridicare a pregătirii politico-ideologice, ştiinţifice a inspectorilor şcolari şi a directorilor de şcoli este concepută în aşa fel, încît aceştia să devină promotori ai actului de perfecţionare, privit din perspectiva îndrumării, controlului şi evaluării continue, în scopul creşterii calităţii activităţii instructiv-educative.

Prin Cabinetul judeţean pentru activitatea ideologică şi politico-educativă se asigură perfecţionarea pregătirii profesorilor de ştiinţe sociale, care reprezintă un factor de propulsare şi susţinere a întregii munci de educaţie politico-ideologică din unităţile şcolare, oferind sprijin atît în conceperea activităţilor, cît şi în pregătirea cadrelor didactice de alte specialităţi.

Conştienţi de faptul că perfecţionarea politică şi profesională nu reprezintă un scop în sine, preocupările în acest domeniu se materializează în creşterea competenţei profesionale şi umane a cadrelor didactice şi a angajării lor în muncă, în rezultatele obţinute de elevi. Principalii indicatori de eficienţă educativ-instructivă confirmă justeţea orientărilor pe care le-am adoptat în activitatea de conducere, îndrumare şi control asupra întregii munci de educaţie şi învăţămînt. Printre aceştia evidenţiem creşterea nivelului de pregătire a elevilor, reflectată şi în procente superioare de promovabilitate, sau în mediile obţinute la examenele de admitere şi absolvire din învăţămîntul liceal, profesional şi superior, rezultatele bune obţinute de elevii noştri la concursurile pe discipline şi meserii, la etapele concursului cultural-artistic şi de creaţie ştiinţifică şi tehnică din cadrul Festivalului Naţional „Cîntarea României", realizarea, an de an, a planului de producţie şcolară, participarea elevilor la lucrări în cadrul campaniilor agricole şi la alte munci de interes edilitar-gospodăresc, însuşi felul cum se integrează absolvenţii noştri, la terminarea studiilor, în producţie şi viaţă, sub raportul competenţei profesionale şi al atitudinii moral-civice, deopotrivă.

Puternic mobilizaţi de documentele de importanţă istorică ale Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, din 28—30 noiembrie a.c., de ideile şi tezele fundamentale cuprinse în magistrala Expunere a secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, de însufleţitorul exemplu de patriotism şi angajare revoluţionară dat de tovarăşa Elena Ceaşescu, colectivele didactice din grădiniţele, şcolile şi liceele din judeţul Mureş sînt angajate cu deplină responsabilitate la înfăptuirea sarcinilor puse în faţa învăţămîntului pentru pregătirea şi perfecţionarea forţei de muncă, militînd cu abnegaţie pentru realizarea unui învăţămînt revoluţionar, pentru ca acesta să-şi aducă mai puternic contribuţia la întreaga dezvoltare economico-socială a ţării, pentru ridicarea ei, tot mai sus, pe cele mai înalte culmi ale progresului şi civilizaţiei.

Prof. ŞTEFAN BENŢA
inspector şcolar general al judeţului Mureş

ÎN SPIRITUL EXPUNERII LA PLENARA C.C. AL P.C.R.

REPARTIZAREA JUDICIOASĂ A FORȚELOR DE PRODUCȚIE ÎN TERITORIU

Sistematizarea și modernizarea localităților, necesitate obiectivă a dezvoltării socialiste, a înfăptuirii programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate

Repartizarea teritorială rațională a forțelor de producție, organizarea judicioasă a întregului teritoriu al țării, dezvoltarea și înflorirea tuturor județelor și localităților patriei reprezintă direcții fundamentale, definitorii ale politicii economice și sociale a Partidului Comunist Român privind construcția societății socialiste. **„Repartizarea justă a forțelor de producție, a industriei pe întreg teritoriul țării** — subliniază secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Expunerea din 28 noiembrie 1988 — **constituie una din marile realizări ale construcției socialiste în țara noastră, care asigură condiții de muncă oamenilor muncii din toate județele, ridicarea nivelului lor de trai material și spiritual, a gradului general de civilizație, condiții pentru adevărata egalitate în drepturi între toți cetățenii patriei noastre, fără nici o deosebire".**

Dată fiind importanța problemei organizării și desfășurării activității economico-sociale în profil teritorial, Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism prevede ca o direcție principală de acțiune: „Sistematizarea teritorial-administrativă și economică, amplasarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, asigurînd dezvoltarea proporțională a tuturor județelor și regiunilor, ridicarea gradului de civilizație materială a întregului popor."

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dezvoltarea armonioasă și echilibrată a tuturor zonelor și localităților țării vizează creșterea și repartizarea rațională a forțelor de producție, modernizarea structurii pe ramuri a economiei, utilizarea integrală a factorilor de producție, sporirea eficienței muncii sociale, a venitului național și, pe această bază, ridicarea generală a nivelului de civilizație materială și spirituală a membrilor societății, egalizarea condițiilor de muncă și viață din diferite zone și localități, realizarea pe baze economice a egalității dintre toți cetățenii țării. Partidul nostru concepe că adevărata egalitate între oameni începe cu egalitatea în domeniul economic, cu democrația economică și că nu poate exista egalitate acolo unde există asuprire, unde există înapoiere economică.

Strategia Partdului Comunist Român de realizare a amplasării pe teritoriu a forțelor de producție și de sistematizare și modernizare a localităților patriei se realizează într-o concepție unitară și de largă perspectivă. Se înfăptuiește și în acest domeniu un proces de mare amploare și complexitate, integrat organic în conceptul general al dezvoltării economico-sociale planificate a țării, al creării unui complex economic național unitar, structurile teritoriale armonizîndu-se cu structurile pe ramuri și pe ansamblul economiei naționale.

„Scopul întregii activități economico-sociale în societatea noastră socialistă — preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea din 28 noiembrie a.c. — **îl reprezintă creșterea generală a avuției naționale, pe baza dezvoltării forțelor de producție, a tuturor sectoarelor, a științei, învățămîntului, culturii și ridicarea pe această bază a bunăstării generale a omului, lichidarea cu desăvîrșire a sărăciei, asigurarea unei societăți a oamenilor muncii în care să nu existe nici bogați, nici săraci, ci oameni ai muncii care au un nivel civilizat, demn, de viață materială și spirituală și își făuresc viitorul, în mod liber, așa cum îl doresc !"**

Existența și dezvoltarea proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție, asupra întregii producții sociale reprezintă cadrul cel mai favorabil al dezvoltării armonioase în profil teritorial a forțelor de producție, a întregii producții sociale, a modernizării și ridicării la un înalt nivel de civilizație materială și culturală a tuturor localităților patriei. Înfăptuirea procesului dezvoltării economico-sociale în profil teritorial, a sistematizării și modernizării localităților se desfășoară pe baza planului național unic de dezvoltare economică și socială a țării.

Sistematizarea teritoriului și modernizarea localităților urbane și rurale constituie o necesitate obiectivă a dezvoltării socialiste a țării, a înfăptuirii Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, a prosperității materiale și spirituale a poporului român. Partidul și statul nostru conduce procesul dezvoltării economico-sociale a țării în mod real, pe baza cunoașterii aprofundate a condițiilor și cerințelor specifice, concrete din țara noastră.

Moștenirea grea din trecut, constînd în faptul că multe localități și, mai ales, satele sînt răsfirate, îngreunează introducerea civilizației actuale și de perspectivă, determinînd, totodată, o mare risipă de teren agricol. Sistematizarea și dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor și localităților țării este un proces de amploare și de lungă durată, avînd ca obiectiv, pe de o parte, valorificarea superioară a resurselor materiale și umane, iar pe de altă parte, crearea bazei materiale pentru asigurarea deplinei egalități economico-sociale a tuturor cetățenilor patriei, ridicarea nivelului de trai al întregului popor.

Adevăratele drepturi ale omului: dreptul la muncă, la învățătură, la condiții mai bune de viață, la toate binefacerile progresului umanității etc. se înfăptuiesc, în țara noastră, și în cadrul programului de sistematizare și de modernizare a localităților.

Continuarea procesului amplasării raționale a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării și creșterea ritmurilor de dezvoltare în județele rămase mai în urmă determină realizarea în fiecare județ a unei economii complexe, capabile să incorporeze cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii și să asigure, în acest fel, o valorificare superioară, eficientă a resurselor materiale și umane existente.

Creșterea gradului de urbanizare se realizează nu prin concentrarea populației în orașele existente, ci prin transformarea centrelor de comună, cu deosebire a centrelor consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, în centre urbane agroindustriale. În acest fel, sporește rolul economic și social al orașelor mici și mijlocii; sînt utilizate eficient terenuri prin limitarea la strictul necesar a perimetrelor construibile ale localităților. Sistematizarea și modernizarea localităților urbane și rurale se desfășoară pe baza unei ample acțiuni de studiere și elaborare de proiecte, de propuneri, în variante, cu antrenarea unui mare număr de factori de răspundere, de specialiști, precum și prin contribuția nemijlocită a populației direct interesate, în scopul creării de structuri de organizare a cadrului de viață al populației, constînd în noi centre urbane și rurale care să asigure condiții superioare de muncă și de viață a locuitorilor acestora.

Dezvoltarea puternică a centrelor industriale și agroindustriale reprezintă baza progresului economico-social al fiecăruia dintre acestea și a economiei naționale în ansamblu.

Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, în Expunerea din 28 noiembrie a.c., în următorul cincinal **„se va asigura, în toate comunele, dezvoltarea mai puternică a agriculturii, dar și a unor activități industriale, îndeosebi a micii industrii, care să asigure condiții de muncă pentru toți cetățenii comunelor și satelor. În același timp, se va perfecționa sistemul de învățămînt de 8 ani, iar în toate comunele va funcționa și prima treaptă de liceu de 2 ani, astfel încît toți copiii să poată urma, în comunele respective, școala de 10 ani".** În Expunere se subliniază, de asemenea, că este necesar să se acționeze în vederea: stabilirii forței de muncă, îndeosebi a celei tinere, în localitățile rurale și în noile centre orășenești; reducerii navetismului; creșterii productivității muncii, mai bunei utilizări a timpului liber pentru îmbinarea diferitelor activități de valorificare a resurselor existente și pentru acțiuni social-culturale. O deosebită importanță în dispariția deosebirilor dintre oraș și sat o are schimbarea structurii socio-profesionale a populației; ridicarea generală a gradului de pregătire profesională și culturală a tuturor oamenilor muncii, din mediul urban sau rural; ridicarea și apropierea nivelului veniturilor reale ale tuturor oamenilor muncii; creșterea generală a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Dr. TRAIAN LAZĂR
Academia de Studii Social-Politice de pe lîngă C.C. al P.C.R.

BIBLIOGRAFIE

— Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura Politică, București, 1975, p. 118—129.
— Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1986—1990. În volumul: Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român, Editura Politică, București, 1985, p. 571—594.
Nicolae Ceaușescu — Raport la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român, Editura Politică, București, 1984, p. 56—64.
Nicolae Ceaușescu — Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român, 14—16 decembrie 1987, Editura Politică, București, 1987, p. 21—24.
Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la cel de-al III-lea Congres al consiliilor populare, 10—11 septembrie 1985, Editura Politică, București, 1985, p. 10—24.
Nicolae Ceaușescu — Expunere cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, 29 aprilie 1988, Editura Politică, București, 1988, p. 21—23.
Nicolae Ceaușescu — Expunere la ședința comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Național al Agriculturii, 2 iunie 1988, Editura Politică, București, 1988, p. 30—32.
Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare, 3 martie 1988, Editura Politică, București, p. 8—23.
Nicolae Ceaușescu — Expunere la ședința comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, 28 noiembrie 1988, Cuvîntare la încheierea ședinței comune, 30 noiembrie 1988, Editura Politică, București, 1988.

Valorificarea potențialului educativ al procesului de învățămînt

În ultima vreme, teoria procesului de învățămînt cunoaște o dezvoltare simțitoare. Sînt abordate principalele probleme privind proiectarea, definirea și realizarea obiectivelor, elaborarea conținuturilor, stabilirea strategiei de predare-învățare, participarea activă a elevilor, motivația învățării, evaluarea obiectivă-stimulativă etc.

În cercetarea tuturor acestor aspecte se manifestă o vădită tendință de promovare a unor demersuri interdisciplinare, în care — alături de pedagogie, psihologie, sociologie, științe cu tangențe directe cu procesul didactic — sînt implicate și cuceririle unor științe noi, cu o sferă largă de extindere, cum ar fi: cibernetica, teoria informației, a comunicării, a sistemelor etc. Ca urmare, au loc progrese remarcabile în approfundarea cunoașterii fenomenului învățării, în scientizarea întregului proces didactic din școală.

Un învățămînt bine organizat, de înalt nivel, influențează pozitiv și asupra dezvoltării profilului moral al elevilor, prin însuși conținutul și rezultatele obținute. Ca principală activitate școlară, el reprezintă factorul primordial de influențare a formării conștiinței și conduitei morale a elevilor.

Practica școlară a acumulat și în acest domeniu o experiență notabilă. Se cunoaște că procesele educative sînt incomparabil mai complexe decît cele instructive. Multiplele lor componente se întrețărund și se interconditionează, integrîndu-se într-un tot unitar. Orice interpretare unilaterală în acest sens, orice acțiune izolată au o eficiență redusă. Fiecare componentă a procesului instructiv-educativ își găsește rostul numai într-un asemenea sistem, care acoperă întregul profil al personalității. În sprijinul formării unei astfel de concepții metodologice punctăm, în continuare, cîteva idei.

Structura unitară a personalității nu se formează pe componente izolate, „pe felii", ci într-o unitate organică și interacțiune continuă. În formarea oricărei trăsături de personalitate nu putem face abstracție de ansamblul trăsăturilor și calităților psihice, care alcătuiesc profilul moral-politic al individului. Patriotismul revoluționar, cultul muncii, disciplina conștientă, comportamentul în spiritul ordinii și disciplinei, respectarea normelor de conviețuire socială, cu alte cuvinte, toate trăsăturile personalității comuniste revoluționare apar ca rezultat al întregului proces educațional, ca o manifestare concretă a conștiinței morale, care nu poate fi restrînsă la sfera cunoașterii și acceptării normelor etice, ci se finalizează, în mod necesar, într-un comportament consecvent, principial.

Dar principiile morale ale societății noastre nu se transpun mecanic în obiective pedagogice; ele presupun o prelucrare și concretizare la specificul vîrstei, a situațiilor educaționale date, la condițiile de mediu și de viață în care se formează tineretul nostru. Principiile morale de bază își manifestă prezența în viața de fiecare zi, numai atunci cînd asimilează și integrează în mod organic o bogată gamă de însușiri, calități ale personalității, care să acopere totalitatea dimensiunilor și laturilor conștiinței și conduitei moral-politice a elevilor. Cinstea, sinceritatea, disciplina în muncă, sîrguința, ajutorul reciproc, conștiinciozitatea, politețea etc. sînt trăsături de personalitate care trebuie să devină aspecte ale comportametului tînărului, manifestîndu-se în cele mai variate împrejurări. Dacă am concepe structura ierarhică a calităților morale sub formă de piramidă, atunci ne-am da seama cu ușurință că atenția noastră nu poate fi îndreptată numai spre vîrful piramidei, neglijîndu-se partea de jos a acesteia, unde se situează, de fapt, elementele de bază ale profilului moral al omului, pe care se fundamentează întregul proces al dezvoltării ulterioare.

Accentuarea funcțiilor formative ale procesului didactic implică cu necesitate o regîndire substanțială a sistemului metodic, a formelor și modului de organizare ale activității școlare. Plecînd de la proiectarea unitară a obiectivelor formative cu cele instructive, în elaborarea modelelor sau strategiilor de activitate didactică nu pot fi scăpate din vedere laturile formative ale acestui proces, în care elementele cognitive se împletesc cu cele afective și voliționale. De aceea, folosirea unui sistem metodic bogat, a unor forme de activitate variate trebuie asociată cu prezența la elevi a unor motivații intrinseci, a unei atmosfere socioemoționale pozitive, cu organizarea precisă a activităților și folosirea intensivă a timpului, cu asigurarea unei discipline a muncii și stimularea colaborării, a ajutorului reciproc etc. Toate aceste pîrghii ale cîmpului educațional influențează în permanență nu numai formarea unor obișnuințe, priceperi și deprinderi valoroase de muncă și de comportament, dar își aduc un aport deloc neglijabil la formarea unor convingeri și trăsături de caracter.

Privită în această perspectivă, activitatea școlară, procesul de învățămînt ne interesează nu numai sub aspectul rezultatelor obținute (parțiale sau finale) la învățătură, ci și sub acela al calității procesului, al modului de desfășurare, de folosire maximală a tuturor momentelor și formelor prin care se poate pune în valoare potențialul formativ al acestei activități didactice și extradidactice. În acest sens, o gamă largă de acțiuni educative se poate organiza cu colectivitatea clasei de elevi, privită ca un grup social special. Relațiile interpersonale, statutul și rolurile elevilor, opinia colectivă, autoconducerea dirijată etc. sînt atîtea și atîtea surse prin care latura formativă a învățămîntului poate fi considerabil îmbogățită.

O înrîurire educativă variată se exercită asupra elevilor prin gama largă a activităților desfășurate în afara clasei și extrașcolare. Prin acestea se lărgește simțitor cîmpul de influență educativă al școlii, procesul de socializare a elevilor, realizîndu-se situații autentice de muncă, prin îndeplinirea de către aceștia a anumitor sarcini și efectuarea unor acțiuni comune. Toate acestea au un anumit specific metodologic și organizatoric, care se cere a fi bine stăpînit de cadrele didactice, pentru ca dirijarea pedagogică să nu devină „dădăceală" fără orizont formativ, fără perspectivă. Elaborarea unor metodologii adecvate în conformitate cu specificul fiecărui tip de activitate constituie un obiectiv prioritar al cercetării pedagogice. Aici accentuăm doar faptul că toate acțiunile cu efecte educative, fie ele în cadrul procesului didactic sau în afara lui, trebuie să se bazeze pe o concepție educațională profund gîndită, consecventă și orientată spre viitor, integrată într-un sistem în care diversitatea se structurează pe aceleași coordonate.

Școala în care activitatea educativă este omniprezentă influențează elevii nu numai prin bogăția și varietatea acțiunilor, ci și prin întreaga ei realitate: prin atmosfera ei generală, prin stilul și tonul vieții și al muncii desfășurate aici, prin relațiile profesor-elev și, în general, prin relații interpersonale profund umane, prin succese, evenimente, prin tradiții care generează puternice trăiri afective.

În felul acesta, școala, prin viața ei colectivă, devine un model al relațiilor interpersonale de tip socialist.

Prof. dr. ANDREI DANCSULY

Progresul şcolar şi dificultăţile individuale la matematică

Adesea profesorii de matematică din gimnaziu justifică randamentul şcolar scăzut al elevilor prin insuficienta stăpînire de către aceştia a operaţiilor fundamentale învăţate în clasele primare. Neconsiderînd această cauză exclusivă, dar recunoscînd valoarea stării de pregătire iniţială, necesară abordării unui nou conţinut, am realizat la Şcoala Nr. 14 din Iaşi o cercetare longitudinală, cu caracter experimental. În anul şcolar 1986—1987, cu începere din trimestrul al II-lea, cercetarea a inclus cîte o clasă din ciclul primar. Clasele erau considerate „mediocre", media generală fiind în trimestul I între 6,71 şi 7,23 la matematică, iar elevii nu beneficiau acasă de ajutor în pregătirea lecţiilor.

Ipoteza în spiritul căreia s-a desfăşurat investigaţia **este aceea că aptitudinile, deprinderile şi capacităţile elevilor în efectuarea diferitelor tipuri de exerciţii, adecvate unităţilor de conţinut, nu se dezvoltă uniform**; de aceea frecvenţa elevilor care prezintă dificultăţi de învăţare este diferită de la o unitate de conţinut la alta; ea rămîne însă persistentă dacă nu se asigură diagnosticul şi eliminarea acestora prin măsuri corective diferenţiate.

În investigaţie am adoptat următoarele principii teoretice: a) aptitudinea elevului pentru învăţare se dezvoltă prin instruire organizată şi dirijată, conform cu legile psihologice dovedite experimental, după care dezvoltarea unei funcţii mintale este condiţionată de exerciţiu, iar exerciţiul unei funcţii mintale este condiţia dezvoltării funcţiilor superioare; b) diferenţele individuale de învăţare, accentuate prin instruirea frontală, observabile în interacţiunea sarcină de învăţare/elev, pot fi explicate şi modificate printr-o varietate de procedee; c) programa de matematică pentru ciclul primar exprimă, prin conţinuturile propuse distinct, pentru fiecare clasă, respectarea în activitatea didactică a principiului **abordării sistemice şi al intradisciplinarităţii.** Abordarea sistemică şi intradisciplinară facilitează sesizarea continuum-ului pedagogic, adică a unităţii obiectivelor generale ale întregului ciclu, prin articularea conţinuturilor de la o clasă la alta.

În spiritul ipotezei enunţate, pentru a urmări formarea deprinderilor şi capacităţilor intelectuale implicate temelor cu conţinut matematic, am realizat, sub formă de tabel, sinteza obiectivelor pentru ciclul primar.

Spaţiul nu ne permite să detaliem întreaga sinteză a obiectivelor, pe care o considerăm un auxiliar necesar planificării, indiferent de clasă, în ideea anticipării unor conţinuturi prin situaţii de învăţare adecvate. Sinteza relevă tratarea concentrică a cunoştinţelor şi deprinderilor matematice ca şi adaosul cantitativ impus de fiecare nouă clasă. Astfel, dacă în clasa I se presupun îndeplinite formarea la elev a conceptului de număr natural, formarea capacităţii de a număra în ordine crescătoare şi descrescătoare, de a efectua operaţii de adunare şi scădere, clasa a II-a presupune reluarea şi consolidarea acestor deprinderi, adăugînd celelalte două operaţii fundamentale — înmulţirea şi împărţirea. Clasele următoare, a III-a şi a IV-a, nu fac decît să extindă şi să amplifice în concentre superioare de numere cele patru operaţii învăţate, cu trecere peste ordin, cu termeni şi factori variabili ca mărime. Se poate concluziona că, dacă elevii au înţeles cele patru operaţii şi şi-au consolidat deprinderile de a le efectua în clasele I şi a II-a, în clasele a III-a şi a IV-a extinderea algoritmului învăţat spre concentre superioare de numere se poate produce fără dificultate. Adaosul clasei a III-a îl reprezintă unităţile de măsură cu operaţiile de transformare a acestora, iar clasa a IV-a propune, ca noi teme, fracţiile ordinare şi zecimale. Celelalte aspecte legate de exprimarea simbolică a relaţiei dintre două numere, folosirea limbajului matematic, aflarea necunoscutei prin rezolvarea de ecuaţii simple, noţiuni elementare de geometrie revin constant în fiecare clasă.

Urmărind procesul de învăţare a elevilor, rezultatele relevă faptul că dacă aceste cunoştinţe şi deprinderi rămîn neconsolidate după predare, elevul va avea dificultăţi în asimilarea ulterioară a materiei, diagnosticul acestora fiind primul pas în asigurarea progresului. În acest scop, derivate din obiectivele generale ale fiecărei clase (nivel), devenite şi indicatori ai **fişei individuale de progres** pe care am introdus-o, am formulat obiectivele operaţionale în conformitate cu care am elaborat probele de evaluare a cunoştinţelor, deprinderilor şi capacităţilor solicitate de un anumit conţinut matematic. Pe baza rezultatelor obţinute în etapa constatativă, consemnate în fişa de progres a elevului, am aplicat un complex de procedee didactice menite să atenueze dificultăţile şi să sporească randamentul învăţării. **S-a utilizat intens exerciţiul**, considerat drept procedeu prin care elevii învaţă şi repetă anumite cunoştinţe în situaţii diferite. Pentru fiecare lecţie au fost imaginate exerciţii variate raportate la conţinutul „de zi", dar şi altele, reprezentînd **reluarea consecventă a tuturor unităţilor parcurse** pentru a asigura interacţionarea cognitivă cu materia învăţată. S-a insistat, apoi, asupra dezvoltării raţionamentului matematic, prin formarea la elevi a **deprinderii de a citi şi înţelege textul matematic.** Concret, după lectura orală a textului, prin discuţie, elevii sînt orientaţi către „obiectele" problemei, trebuind să distingă genul comun şi speciile. Notarea cantităţilor, marcarea necunoscutelor şi aranjarea sub formă de schemă sînt etapele care creează suporturile intuitive ale raţionamentului, favorizînd elevilor abilitatea de a citi, înţelege şi „vedea" calea directă de rezolvare. Procedeul comun de inscriere a datelor problemei în şir continuu, l-am considerat irelevant pentru legătura logică a elementelor de conţinut. **Alternarea activităţilor independente cu cele frontale, activitatea simultană a mai multor elevi la tablă, confruntarea rezultatelor, aprecierea critică a activităţii au fost tot atîtea procedee menite să menţină interesul elevilor pentru lecţie.**

Asimilînd nivelul de realizare a obiectivelor, exprimat procentual, cu un indicator al dificultăţilor individuale, şi considerînd, prin comparaţie, rezultatele la probele sumative, obţinute la intrarea (trimestrul al II-lea) şi la sfîrşitul investigaţiei (trimestrul al III-lea), am obţinut următoarea situaţie:

OBIECTIVE (indicatori de învăţare)	Nivel de realizare pe clase — %							
	clasa I		II		III		IV	
	P_1	P_2	P_1	P_2	P_1	P_2	P_1	P_2
O_1 — Cunoaşterea numerelor naturale	83	92	93	98	100	100	100	100
O_2 — Stabilirea semnalor de relaţie între numere	67	91	85	96	100	100	100	100
O_3 — Deprinderea de a efectua operaţii de adunare	85	93,7	59,4	87,3	81,2	85,2	77,4	89
O_4 — Deprinderea de a efectua scăderi	76	83	64,5	76	65,3	83	74,1	87,1
O_5 — Deprinderea de a efectua înmulţiri	—	—	59,4	92	82,7	82,8	74,3	85,7
O_6 — Deprinderea de a efectua împărţiri	—	—	31,7	91,4	59,1	77,1	48,3	68,7
O_7 — Deprinderea de a respecta ordinea operaţiilor	65	81	47,5	81,2	55,2	63,7	51,6	74
O_8 — Rezolvarea de ecuaţii; aflarea necunoscutei	54,2	73	55	71,6	48,4	60,3	72,5	73,2
O_9 — Capacitatea de a rezolva probleme	65,7	91,3	66,5	81	48,9	57,8	52,4	76,7
O_{10} — Cunoaşterea unităţilor de măsură şi transformări	74,8	87	73	87	48,5	54,1	57	69,2

Analiza statistică a rezultatelor obţinute în perioada de referinţă **relevă progresul general înregistrat la fiecare clasă**; ritmul progresului este condiţionat însă de nivelul iniţial de pregătire ca şi de creşterea gradului de complexitate a unităţilor de conţinut. Acest fapt impune cunoaşterea dificultăţilor de învăţare ale elevilor, din fază incipientă, permanent şi legat de amploarea lor, staţionarea mai îndelungată asupra respectivului conţinut pînă la atingerea unui nivel corespunzător de pregătire de către toţi elevii. **Aminarea programului corectiv conduce la persistenţa şi accentuarea dificultăţilor.** Dovadă în cercetarea noastră este menţinerea unui nivel de pregătire mai scăzut la clasele a III-a, şi a IV-a, clase la care dificultăţile de învăţare necorectate la timp s-au amplificat.

Urmărirea permanentă a progresului, menţinerea unei evidenţe a dificultăţilor prin intermediul fişei individuale pentru întreg ciclul primar, aplicarea diferenţiată a programului corectiv şi utilizarea intensivă a timpului din lecţie, prin sporirea activităţii individuale a elevilor, constituie modalităţi de a asigura un nivel corespunzător de realizare a obiectivelor ciclului primar şi condiţia învăţării eficiente a matematicii în gimnaziu.

Cercetător dr. ANA GUGIUMAN
Centrul de Ştiinţe Sociale Iaşi
Inv. LUCREŢIA CREŢULESCU şi
Inv. VETURIA CRÎNGAN
Şcoala Nr. 14 din Iaşi

Exerciţiul ortografic

Din multitudinea de aspecte pe care le încumbă scrierea în ciclul primar, mai ales în clasele a II-a şi a III-a, formarea deprinderilor ortografice reclamă un plus de atenţie din partea învăţătorului, o preocupare permanentă pentru soluţiile metodice adoptate în acest scop.

De exemplu, în clasa a II-a, elevii nu dispun de cunoştinţele gramaticale necesare explicării unor ortograme şi, în consecinţă, deprinderea de a le scrie corect se bazează pe formarea unor automatisme. Aşadar, metoda la care se recurge, cu precădere, în vederea atingerii acestui obiectiv, este **exerciţiul.** Dar formarea deprinderilor ortografice prin exerciţiu nu trebuie să excludă conştientizarea unei anumite probleme ortografice, desigur în limita posibilităţilor de înţelegere la vîrsta respectivă. Tocmai de aceea eficienţa acestei metode depinde în mare măsură de calitatea exerciţiilor propuse elevilor, de valoarea lor formativă. În acest sens este necesar ca exerciţiile de tip analitic să le preceadă pe cele de tip sintetic, iar utilizarea lor să se facă în mod gradat şi diferenţiat. Dacă, de pildă, în cazul ortogramei **m-a** se poate preciza elevilor că în limba română nu există nici un cuvînt cu înţeles de sine stătător care să se scrie **ma** şi, deci, de cîte ori îl vor folosi ei trebuie să-l ortografieze **m-a**, în cazul altor ortograme cum sînt **s-a, s-au, l-a etc.** (cu care elevii se întîlnesc în textele de citire) intervine necesitatea explicării scrierii lor despărţite, cu atît mai mult cu cît omofonele lor (pronume, prepoziţii) se scriu într-un cuvînt (**sa, sau, la etc.**).

Elevilor din clasele mici nu li se poate argumenta obligativitatea scrierii cu cratimă prin intermediul cunoştinţelor gramaticale despre pronume, verb, prepoziţie, deoarece ei nu au încă astfel de noţiuni. Cu toate acestea putem să-i facem să înţeleagă şi să întrebuinţeze corect în scris cuvintele respective, prin organizarea unui lanţ de **exerciţii de învăţare, identificare, diferenţiere, aplicare şi creativitate** (de obicei în timpul momentului ortografic, prezent în toate lecţiile de limba română). Menţionez că pregătesc terenul pentru explicarea unor ortograme printr-o serie de exerciţii de consolidare a scrierii omofonelor lor, exerciţii care facilitează recunoaşterea situaţiilor în care apar. De exemplu, am inventariat o serie de situaţii în care elevii pot întîlni pe **la**, scris legat. Iată cîteva modele: 1. Am fost **la munte.** Vin **de la munte.** 2. Strada se află **la dreapta.** Vîntul bate **de la Nord** 3. Mihai se uită **la** televizor. Căldura vine **de la sobă.** 4. Relu vine **la Radu.** (**...de la Radu, ...pe la Radu**). 5. Şerbarea începe **la ora cinci.** (**...de la ora cinci, ...pînă la ora cinci**). Le-am prezentat, apoi, elevilor, pe rînd, aceste exemple în cadrul unor exerciţii; fiecare exerciţiu cuprinde, de obicei, 3—4 propoziţii reprezentative pentru cîte una din situaţiile amintite. De pildă: „1. a) Am fost **la munte.** Merg **la Constanţa.** Mă duc **la piaţă.** Ajungem **la staţia de metrou.** b) Bunica soseşte **la Bucureşti.** Ea vine **de la Ploieşti.** Plec **la cinematograf.** Mama vine **de la magazin.** Ne ducem **la şcoală.** Ne întoarcem **de la şcoală.** Trecem **pe la Ileana".** Elevii au fost solicitaţi să găsească în fiecare propoziţie grupul de cuvinte care se formează cu **la.** Unii l-au intuit corect, alţii nu. Pentru a-i ajuta, am recurs la întrebări de genul: unde am fost? unde merg? unde soseşte bunica? de unde vine ea?, însoţindu-le de răspunsul complet: „Am fost **la munte.** Merg **la Constanţa.** Bunica soseşte **la Bucureşti.** Ea vine **de la Ploieşti".** A revenit, apoi, elevilor sarcina de a formula, după modelul dat, întrebările şi răspunsurile complete pentru celelalte propoziţii. După aceea, le-am cerut să răspundă la aceleaşi întrebări, **numai cu grupul de cuvinte care indică exact unde am fost, de unde vine ea etc.: la munte, de la Ploieşti** ş.a.m.d. Următoarele exerciţii propuse au fost de recunoaştere în texte date (pornind de la cele de citire) şi de aplicare cu ajutorul unor scurte dictări.

Acest tip de exerciţii l-am folosit în sprijinul formării deprinderii de identificare şi scriere corectă a ortogramei **l-a.** Bazîndu-mă pe ele, am alcătuit noi exerciţii ortografice compuse din propoziţii asemănătoare cu cele prezentate mai sus şi din altele care conţin pe **l-a**, despărţit în scris prin liniuţă. De pildă: „1. a) Tata a fost la pescuit. b) L-a luat şi pe Mihai. 2. a) La ziua mea Ana a mîncat tort. b) L-a mîncat cu plăcere". După ce propoziţiile au fost scrise pe tablă (de către învăţător) şi pe caiete (de către elevi), le-am atras copiilor atenţia că atunci cînd le rostim, **la** se aude în acelaşi fel. Dar în propoziţiile 1. a) şi 2. a) **la** se scrie legat, pentru că, aşa cum au învăţat, se găseşte într-un grup de cuvinte care **ne arată unde a fost tata (la pescuit), cînd a mîncat tort (la ziua mea)**; în celelalte două propoziţii, **l-a** se scrie despărţit prin liniuţă, fiindcă observăm că nu ne arată nici locul unde a fost tata, nici timpul cînd am mîncat, ci **faptul că tata a luat la pescuit pe Mihai (l-a luat) sau că Ana a mîncat tort (l-a mîncat).**

După ce elevii îşi însuşesc noţiunile de cuvînt şi silabă, putem evidenţia că **la**, scris legat, constituie un singur cuvînt format dintr-o silabă, iar **l-a** este alcătuit din două cuvinte rostite într-o singură silabă şi de aceea se scrie despărţit.

Pentru ca elevii să fie capabili să facă distincţia dintre **la** (prepoziţie) şi **l-a** (ortogramă) sînt necesare multe exerciţii în care se alătură cele două situaţii grafice. Am constatat că la început e bine să predomine cele de recunoaştere (atît pe textele din manualul de citire, cît şi în contexte noi, alese de învăţător) şi de aplicare (construcţii de propoziţii, dictări). Dau cîteva exemple de astfel de exerciţii.

1. **Exerciţii de identificare**: a) Citiţi următoarele propoziţii, fiind atenţi la scrierea cuvintelor **la** şi **l-a**: Vom face o vizită **la** Grădina Zoologică. Macaraua **l-a** ridicat ca pe un fulg. Explicaţi scrierea cuvintelor subliniate. b) Se scrie după dictare următorul text (se dictează un scurt text alcătuit din propoziţii existente în manualul de citire). După aceea, elevii au sarcina să citească şi apoi să sublinieze grupurile de cuvinte în care **la** se scrie legat şi pe cele în care **l-a** se scrie despărţit.

2. **Exerciţii de aplicare**: a) Completaţi cu cuvintele **la** şi **l-a** punctele întîlnite în următoarele propoziţii: Colegul nostru participă ... concursul de şah. ... prins cu mîţa în sac. b) Tăiaţi cuvîntul care nu se potriveşte: Maria merge adesea la/l-a bibliotecă. Fata harnică la/l-a curăţat de omizi.

3. **Exerciţii de creativitate**: a) Alcătuiţi propoziţii în care să folosiţi cuvintele **la bunici, l-a lăudat.** b) Alcătuiţi o scurtă compunere în care să folosiţi cuvintele **la** şi **l-a.**

În mod similar se poate proceda şi pentru consolidarea deprinderii de scriere corectă a ortogramelor **s-a, s-au** şi a omofonelor lor. De altfel de-a lungul claselor primare avem posibilitatea să aplicăm o gamă largă de exerciţii ortografice, sporindu-se progresiv complexitatea, cu condiţia ca să nu depăşim cerinţele programei şi posibilităţile de înţelegere ale elevilor. În felul acesta, noile cunoştinţe de limbă pe care le transmitem elevilor noştri se bazează pe o serie de deprinderi şi capacităţi bine consolidate.

Inv. ELENA PECA
Şcoala din Ciolpani, Sectorul Agricol Ilfov

EDUCAŢIE SANITARĂ

Asigurarea stării de sănătate a copiilor

Hepatita virală, denumită şi hepatita epidemică, este o boală contagioasă, provocată de mai multe virusuri care pot pătrunde în corpul uman pe cale digestivă sau parenterală. Boala afectează organismul în totalitate, dar, mai ales, ficatul, fiind însoţită uneori şi de icter. În prezent, hepatita virală este una din bolile contagioase cele mai răspîndite pe glob.

Boala poate apare la toate vîrstele, ea fiind însă, mai frecventă, la populaţia între 5 şi 18 ani (circa 60—65 la sută din cazuri), tocmai datorită contactului mai strîns pe care copiii şi tinerii îl au între ei în unităţile de învăţămînt.

Debutul bolii poate fi uneori brusc, însă, de cele mai multe ori, lent, insidios, începînd cu tulburări digestive ca: pierderea poftei de mîncare, greţuri, vărsături, dureri vagi abdominale şi balonări, constipaţie sau uneori diaree. Aceste simptome din perioada preicterică pot fi însoţite de tulburări generale ca: febră 37—38°C, mai rar pînă la 39°C, dureri musculare generalizate sau articulare, cu senzaţie de oboseală intensă, tulburări care domină întreg tabloul cu aşa-zisul „debut gripal al hepatitei virale", la care se mai pot adăuga tulburări nervoase (dureri de cap, ameţeli, insomnii sau somnolenţă), erupţii urticariene pe piele. După cîteva zile, urina capătă o culoare mai închisă, iar scaunele se decolorează. În următoarele 1—2 zile de la modificarea de culoare a urinei şi scaunelor, apare icterul care constă în colorarea în galben a scaunelor şi a tegumentelor.

Pentru a evita evoluţia gravă sau cronicizarea bolii, este necesară prezentarea bolnavului la medic de la primele semne, mai ales cînd se constată modificarea de culoare a urinei şi a scaunelor. Această atitudine se impune, deoarece boala se poate complica în timp, în condiţiile nerespectării cu conştiinciozitate a tratamentului. Boala se tratează obligatoriu în spital, în prima perioadă, un rol important avîndu-l repausul strict la pat, regimul alimentar şi o linişte completă a psihicului.

Hepatita anicterică (fără icter) este o formă mai deosebită a bolii, cu semne de debut şi evoluţie asemănătoare, dar fără prezenţa icterului, cazurile apărînd printre contacţi şi, mai ales, la copii. Evoluţia formelor anicterice este asemănătoare cu a hepatitei icterice, existînd însă pericolul evoluţiei spre cronicizare, în cazul neprezentării la medic şi a neefectuării tratamentului corespunzător.

Timp de un an de la vindecare, bolnavul rămîne sub control medical, el trebuind să fie menajat în ceea ce priveşte eforturile fizice şi psihice.

Aşa cum am menţionat, profilaxia prin vaccinare nu a ajuns încă în stadiul de a fi aplicată în masă. Pînă la această etapă, trebuie aplicate o serie de măsuri cum ar fi: depistarea şi izolarea precoce a tuturor cazurilor de boală, care este principala măsură şi depinde de cooperarea bolnavului şi a familiei; pentru copii, ţinînd seama că în lunile de toamnă şi la începutul iernii apar majoritatea îmbolnăvirilor, este necesar ca atît părinţii, cît şi personalul didactic din colectivităţi să le supravegheze cu atenţie starea de sănătate; este obligatorie anunţarea la dispensarul medical teritorial a îmbolnăvirilor, pentru ca personalul sanitar să ia măsurile de prevenire corespunzătoare.

Măsurile de curăţenie permanentă a întregului local al şcolii, dar, mai ales, a grupurilor sanitare, cît şi dezinfecţia lor zilnică cu var cloros în concentraţie de 20 la sută sînt esenţiale în împiedicarea transmiterii infecţiei. În colectivităţile şcolare în care nu este instalată apă curentă se vor improviza recipiente de capacitate corespunzătoare, cu robinet (tip artezian), pentru alimentaţia cu apă potabilă a copiilor.

În condiţiile apariţiei unor cazuri de hepatită, aceste măsuri trebuie intensificate: dezinfecţia după fiecare recreaţie a grupurilor sanitare, instalarea unor recipiente cu robineţi, cu soluţii dezinfectante pentru dezinfecţia mîinilor, dar, mai ales, instruirea copiilor şi supravegherea lor în timpul recreaţiilor de către cadre didactice.

Supravegherea permanentă a stării de sănătate a copiilor, solicitarea medicului la prima suspiciune de boală, măsurile permanente de curăţenie şi dezinfecţie, şi, mai ales, instruirea şi supravegherea permanentă a copiilor în ceea ce priveşte comportamentul igienico-sanitar constituie măsuri, care, aplicate în mod corect, duc în mod sigur la prevenirea hepatitei virale.

DR. I. ŞTEFANOV
medic primar epidemiolog
Institutul de Igienă şi Sănătate Publică din Bucureşti

70 de ani de la 1 Decembrie 1918

LECȚII DE VIBRANT PATRIOTISM

„Realizarea statului național unitar, cu 70 de ani în urmă — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Marea manifestare populară consacrată aniversării a 70 de ani de la crearea statului național unitar român, — **a reprezentat împlinirea năzuințelor de veacuri ale poporului nostru de a trăi unit, de a munci împreună, pentru a-și făuri o viață nouă, mai bună, liberă și fericită".**

Rolul profesorului de istorie, al educatorului comunist care are nobila misiune de a educa pe elevi în spiritul mîndriei, al respectului față de trecutul glorios al poporului nostru, față de lupta sa neobosită pentru unire, pentru libertate și independență, este, în acest moment, cînd sărbătorim 70 de ani de la Marea Unire de la 1 Decembrie 1918, deosebit. El, profesorul de istorie mai cu seamă, trebuie să găsească acele modalități, acele căi care să declanșeze în sufletele elevilor sentimente de înaltă vibrație patriotică, să-i conducă la înțelegerea drumului de lupte și jertfe străbătut de poporul nostru pentru ca să ajungă la înfăptuirile de astăzi ale patriei socialiste. Este motivul pentru care, de fiecare dată, am căutat ca lecțiile de istorie la clasa a IX-a, ce se refereau în special la momentul Unirii, să contribuie nu numai la înarmarea elevilor cu cunoștințe, cu fapte, cu date, cît, mai ales, să constituie autentice momente de educare patriotică.

Am pornit de la faptul că istoricul eveniment al anului 1918 trebuie înțeles, în primul rînd, ca o încununare a eforturilor multiseculare ale românilor, eforturi care au avut ca ideal fundamental crearea unui stat românesc independent, în frontierele căruia să se afle toți românii.

Capitolul din Istoria modernă a României referitor la formarea și desăvîrșirea statului național român are o importanță deosebită, esențială, pentru elevii clasei a IX-a, unde se predă, deoarece permite înțelegerea corectă a întregii istorii a românilor. Pentru că, practic, evenimentele de la 1918 (Unirea Basarabiei, a Bucovinei, a Transilvaniei cu patria mamă) consemnează împlinirea unor idealuri multiseculare, demonstrînd, încă o dată, cu puterea faptelor, justețea luptei milenare, a aspirației poporului nostru pentru unitate și independență. Această idee trebuie accentuată și argumentată, cu atît mai mult cu cît Unirea de la 1 Decembrie 1918 nu este urmarea unei conjuncturi favorabile pentru români, cum s-a încercat să se arate de către unii istorici străini, ci ea reprezintă rezultatul legic și logic al luptei poporului.

Marile evenimente ale epocii moderne au contribuit, fiecare în parte, la realizarea actului istoric de la 1918: Revoluția din 1821 și cea din 1848, Războiul de Independență, Unirea de la 1859 a Moldovei cu Țara Românească, întregită la 1878 cu unirea Dobrogei cu România trebuie înțelese de către elevi ca o primă treaptă necesară pentru desăvîrșirea Unirii din 1918.

În spiritul aceleiași concepții materialist-dialectice și istorice, trebuie prezentate elevilor și condițiile internaționale specifice anilor sfîrșitului primului război mondial: prăbușirea celor două imperii multinaționale (Imperiul Țarist și Imperiul Austro-ungar); victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, care a dus la eliberarea popoarelor Rusiei țariste și la crearea noii orînduiri, socialiste.

În explicarea tuturor elementelor care au dus la formarea statului național unitar român trebuie să ne oprim asupra contribuției pe care și-au adus-o toate clasele sociale: burghezia, țărănimea, clasa muncitoare, subliniind rolul conducător ce a revenit burgheziei, care, în acel moment, se situa pe poziții progresiste. Vom folosi, spre o mai bună înțelegere, următoarea subliniere a secretarului general al partidului: **„a încerca contestarea justeții constituirii statelor naționale pe considerentul că acest proces s-a desfășurat sub conducerea burgheziei înseamnă a ignora realitatea istorică ce desemnează rolul progresist jucat, într-o anumită perioadă istorică, de această clasă în dezvoltarea societății, în lichidarea orînduirii feudale a statelor absolutiste. În realizarea unității noastre naționale, fără îndoială că burghezia, cu toate limitele sale de clasă, a avut un rol de seamă, acționînd în sensul cerințelor obiective ale dezvoltării istorice".**

O ultimă idee-forță a acestui important capitol din manualul de „Istoria modernă a României": actul istoric al unității române, de la 1918, ce a dus la desăvîrșirea statului național unitar român, a precedat Conferința de pace de la Paris, care a recunoscut și consacrat o situație deja existentă: aceea că Unirea este opera națiunii române, că ea s-a făcut „prin noi înșine"; că formarea statului unitar nu a însemnat decît finalul unei etape din istoria românilor; că ea reprezintă și corolar dar și fundament pentru o epocă viitoare.

Prof. ADRIAN ATARCICOV
Liceul Industrial Nr. 1 din Focșani

> „Acum, cînd aniversăm 70 de ani de la realizarea statului național unitar, putem afirma cu îndreptățită mîndrie că numai socialismul a reușit să asigure ridicarea generală a bunăstării poporului, să asigure întărirea independenței, a suveranității, să înfăptuiască năzuințele de veacuri ale poporului nostru la o viață mai bună, liberă, independentă."
>
> NICOLAE CEAUȘESCU

Valorificînd semnificația istorică a locurilor natale

Deși, în ciclul primar, istoria apare ca obiect de învățămînt doar în clasa a IV-a, familiarizarea copiilor cu unele cunoștințe elementare de istorie a patriei se face încă din grădiniță, în cadrul activităților de educație moral-politică și patriotică, al celor din cadrul organizației „Șoimii Patriei" și prin diferite activități extradidactice.

Cunoașterea marilor momente ale istoriei patriei noastre are o remarcabilă valoare educativă și, pentru că însăși disciplina predată, istoria — prin relevarea eroismului poporului, a patriotismului său, a dorinței lui de libertate și de viață mai bună și mai dreaptă pentru toți oamenii muncii — poate conduce la „retrăirea" ei, am căutat să le explicăm copiilor că lupta aceasta a fost dusă de moșii și strămoșii lor, că ea este continuată de părinții lor.

Un loc important între activitățile extrașcolare ale copiilor, cu o semnificație deosebită în procesul educării lor patriotice, îl ocupă excursiile și vizitele la monumentele istorice, muzee, întreprinderi, institutii. Asemenea activități contribuie la lărgirea orizontului copiilor, la conștientizarea faptului că ei înșiși fac parte din marea colectivitate a poporului, al cărei țel unic este propășirea patriei socialiste.

Valoarea instructiv-educativă a excursiilor, drumețiilor și vizitelor constă în faptul că, pe lîngă perceperea frumuseților și bogățiilor țării, copilul își îmbogățește imaginea despre patria sa, despre continuitatea viețuirii poporului nostru în acest spațiu, realizînd mai limpede relația dintre trecutul istoric și prezentul pe care îl trăim. Și sîntem datori să insuflăm în inima copiilor înaltul sentiment al iubirii pentru plaiurile străbune, pentru tot ceea ce a realizat harnicul nostru popor de-a lungul veacurilor.

Satul Biia, unde-mi desfășor activitatea, este așezat pe malul drept al rîului Tîrnava Mică. Drumețiile făcute de copii le-au dezvăluit frumusețile peisajului natural, arhitectura caselor țărănești, specificul gospodăriilor din zona noastră.

Cîteva excursii făcute la **Blaj** au deschis un orizont nou copiilor: Blajul oferă la tot pasul mărturii istorice și a-i străbate străzile înseamnă a-i răsfoi, parcă, istoria. Am vizitat cu copiii vechiul castel — unde este amenajat Muzeul de Istorie, ce ilustrează foarte bine evenimentele de la 1848 —, am trecut pe străzi ce poartă plăci comemorative, mărturii care trezesc mîndria de a fi români, stimă și dragoste față de cei care au luptat pentru libertate socială și națională, cu patriotism adînc și fierbinte. În curtea muzeului se găsește o clădire în care și-au găsit loc Biblioteca orășenească și Biblioteca documentară „Timotei Cipariu". Copiii au fost impresionați de mulțimea cărților, a documentelor adunate aici de-a lungul anilor. Frumosul parc „Avram Iancu" adăpostește un falnic stejar multisecular, numit „Stejarul lui Avram Iancu", la umbra căruia au poposit Craiul munților și mulți dintre tovarășii lui. În centrul parcului se află statuia din piatră a marelui patriot și revoluționar Avram Iancu.

Am vizitat cu copiii „Cîmpul Libertății". Înainte de excursie, le-am povestit despre evenimentele petrecute aici, astfel că ei au pășit cu emoție în acest loc în care, în anul 1848, s-au adunat 40 000 de oameni care au strigat într-un singur glas, cu toată puterea: „Noi vrem să ne unim cu țara". Am privit cu copiii îndelung cele trei statui reprezentînd trei femei — simbolizînd cele trei țări române, pentru a căror unitate au luptat atîtea generații de români.

Nu departe de această cîmpie istorică, se înalță întreprinderile industriale ale Blajului, ilustrare vie a ceea ce a realizat astăzi poporul nostru liber și harnic: Combinatul de Prelucrare a Lemnului, Fabrica de Lapte, Întreprinderea de Accesorii Mașini-Unelte.

Lărgind acțiunile de cunoaștere a plaiurilor natale, am organizat cu grupele de șoimi ai patriei și cu detașamentele de pionieri patronatoare o excursie la **Alba Iulia**, capitala județului nostru. La Muzeul Unirii, copiii au fost puternic impresionați de statuile de ceară, fiecare de mărimea unui om, reprezentînd un dac și un roman, — strămoșii noștri —, despre care le vorbisem încă de mult; au poposit la „Statuia lui Mihai Viteazul", „Celula lui Horea" și „Dealul furcilor", locul unde au fost trași pe roată Horea și Cloșca. În Sala Unirii, copiii au avut ocazia să la cunoștință (pe măsura capacității lor de înțelegere) de numeroasele documente care vorbesc despre evenimentele petrecute la Alba-Iulia, și li s-a povestit despre participarea tineretului școlilor blăjene la aceste evenimente. Tot la Alba Iulia, am vizitat apoi „Cetatea", cartier cu blocuri noi, parcuri frumoase, cu o modernă casă de cultură.

Aceste excursii au condus la înțelegerea de către copii a semnificației locurilor istorice din zona noastră, a faptului că poporul a trebuit să se apere cu vitejie împotriva acelora care au căutat să ne asuprească, să ne lipsească de libertate. Visul poporului român s-a înfăptuit pe deplin numai în anii de după eliberare, datorită luptei conduse de Partidul Comunist Român, luptă ale cărei țeluri înalte sînt fericirea și libertatea poporului.

MARIANA MIRESTEAN
Grădinița din satul Biia, județul Alba

Fiecare succes prezent stă la baza altuia, viitor

În dorința de a prezenta acum, la încheierea primului trimestru al acestui an școlar, trimestru a cărui activitate s-a desfășurat sub semnul unor evenimente memorabile pentru întreaga noastră viață social-politică, pentru devenirea patriei, a poporului nostru, una din școlile cu rezultate bune ale orașului Buzău, profesorul Nicolae Vrapciu, *inspector școlar general adjunct, mi-a recomandat prompt Școala Nr. 15. Pentru că, a motivat, această școală răspunde în cea mai mare măsură exigențelor calității învățămîntului, ale calității pregătirii generale a elevilor, într-un cuvînt, nobilei investituri de „citadelă a educației și formării tinerei generații".*

Vizita la școală, întîlnirea cu directorul acesteia, profesorul Gheorghe Tutulan, *— cadru didactic cu experiență în activitatea de conducere, pedagog de o deosebită ținută profesională și morală — cu colectivul său didactic, aveau să-mi confirme obiectivitatea alegerii, faptul că prin întreaga activitate de instrucție și educație, prin rezultatele obținute, școala își merită pe deplin acest înalt atribut.*

Situată într-un cartier modern, așa cum nou, modern, a devenit în ultimii 23 de ani întregul oraș, cartier ce poartă un nume scump, rostit cu mîndrie și profund sentiment patriotic de fiecare cetățean al patriei — „Unirea" — școala împlinește și ea, în acest an, aproape vîrsta cartierului — 21 de ani. Deși se numără printre unitățile de învățămînt „vechi" ale orașului, prin zestrea de frumusețe și bogăție materială și spirituală ce i s-a adăugat an de an, prin spiritul nou, creativ și modern ce caracterizează întreaga sa activitate, colectivul său, școala se prezintă tînără, viguroasă, încrezătoare în trăinicia succesele obținute, în realizarea celor viitoare.

Ceea ce definește activitatea acestei școli, situînd-o pe primul loc între unitățile gimnaziale din județ este preocuparea constantă a conducerii, a colectivului didactic pentru a asigura celor 2 790 de elevi ai săi un înalt nivel la învățătură, cadru optim, cerințe și exigențe care să conducă, prin calitatea învățării, la performanță, la rezultate maxime. Cîteva elemente statistice ale anului școlar trecut sînt un prim argument: 99,80% promovabilitate (cu majoritatea mediilor peste 7); cel mai mare număr de elevi participanți la diversele etape ale concursurilor pe discipline; 204 premii și mențiuni obținute, 9 participanți la etapa pe țară (de pildă, la biologie, cei trei finaliști participanți au obținut toți premii); rezultate remarcabile la examenul pentru treapta a II-a (numai la Liceul de Matematică-Fizică „B. P. Hasdeu", primele două clase sînt formate din elevi ai Școlii Nr. 15).

Aceeași înaltă exigență, dăruire și responsabilitate comunistă, revoluționară, a caracterizat, ca o continuare și consolidare a celei precedente, și activitatea acestui trimestru. Cataloagele consemnează fidel medii bune și foarte bune. De asemenea, din primele zile ale acestui an, a început o susținută activitate de pregătire pentru performanță, vizînd participarea unui număr sporit de elevi la toate etapele concursurilor pe discipline de învățămînt. În acest scop, din primele zile ale trimestrului, s-au alcătuit și s-au lărgit loturile de elevi participanți, s-au stabilit programele de pregătire.

În ceea ce privește pregătirea lotului de matematică, de pildă, pe lîngă participarea elevilor la activitățile amintite mai sus, de curînd, „matematicienii" școlii, în majoritate membri ai lotului, au participat, alături de alți elevi din județ, la un concurs interjudețean de matematică. O inițiativă deosebit de interesantă și eficientă — sublinia profesoara Valerica Dinu, *inspector de specialitate — la care, anual, iau parte județele Brașov, Buzău, Dîmbovița, Ialomița și Prahova. Rezultatele bune și foarte bune pe care elevii școlii le obțin la matematică (în anul școlar trecut școala a avut în cadrul fazei județene numărul cel mai mare de participanți pe județ) se datorează în mare măsură — aprecia profesoara Valerica Dinu — și faptului că în școală există o catedră de matematică alcătuită din 10 profesori de specialitate, care au o foarte bună pregătire, oameni pasionați, cu înaltă conștiință profesională. Este și acesta motivul pentru care Școala Nr. 15 constituie centrul metodic al profesorilor de matematică din oraș și județ.*

Cu o zi înaintea acestei vacanțe de iarnă, elevii școlii au organizat o frumoasă și emoționantă serbare. Au dedicat-o aniversării Republicii, conducătorului iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, în semn de mulțumire pentru grija statornică și părintească pe care le-o poartă. Programul, la care au participat cele opt formații artistice, laureate toate ale Festivalului Național „Cîntarea României", a înmănuncheat, în frumoase momente, și realizările lor la învățătură și în muncă, pe care succint, și doar în parte, le-am consemnat mai sus.

MONICA ROBEA

Cu prilejul aniversării Zilei Republicii și al Anului Nou, colectivul redacțional al revistei „Tribuna școlii" urează tuturor cititorilor și colaboratorilor noi succese în activitate, sănătate și fericire!

Redacția și administrația: Piața Scînteii nr. 1, București, telefon: 17 60 10

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"